

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravljalstvu prejemanj:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Depizli naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeve ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 84.

Izhaja vsak dan središnji list v nedeljo in prazniko.

Inseratni velja: petdesetopeti poletni vrtin na enkrat po 14 vrtin, na dvakrat po 12 vrtin, na trikrat ali večkrat po 10 vrtin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošljejo naročila, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Poznamo naša številka velja 10 vinarjev.

Na plačevanje naročil brez listodobne vpisa ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

na Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-20

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravištvu: Knafljeve ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Shod v Veliki Loki na Dolenjskem.

Tako krasno vspelega shoda med tako zavednim ljudstvom kakor preteklo nedeljo v Veliki Loki že ni kmalu doživela naša stranka. Praznična je je pričakovala Velika Loka napredne govornike. Ob vstopu je pozdravljali velik slavolok z napisom: »Pozdravljeni zastopniki napredne stranke« in »Naprej med ljudstvo za kmečke pravice«. Na stotine ljudstva je obkoljevalo gostoljubni Slajpahov dom. Zastopnik vlade komisar Pilhofer pa ni dopustil shoda pod milim nebom. Zato se je stisnilo nad 450 mož v vežo in sosedne sobe, krog vežnih vrat in pod odprtimi okni pa je še nad 100 drugih zborovalcev poslušalo govornike.

Shod je otvoril dr. Tavčar predlagajoč predsednikom g. Slajpahu, ki je iskreno pozdravil navzoče može, ki so prišli od blizu in daleč — celo iz Novega mesta in iz moko-kronškega okraja. Besedo je nato povzel

dr. Ivan Tavčar.

Velečeni shod! Slovenska napredna stranka je sklicala današnji shod. Pri tem ni imela namena, da bi hujškala, ona hoče mirno zastopati pošteno svojo stvar. Izbran sem bil, da pridem danes v vašo sredo, da zastopam načela, katera vodijo našo stranko. Kakor veste, imamo dve stranki: ena se imenuje slovensko napredno, druga pa slovensko ljudsko stranko. Navadno se toži, da ste dve stranki preveč, in da bi bilo najbolje, če bi pri nas na Slovenskem kakor dobra piščeta vsi v eni košari tičali. Ali kaj takega je nemogoče; od kar je svet, imamo luč in temo, in do sodnega dne bo tako. Ko je dobil Adam dva sina, sta že bili dve stranki in ena je drugo pobiti skušala, in končno tudi pobila. Prav tako, kakor bi nas Slovenska ljudska stranka rada pobila, če bi bilo to mogoče!

Mimogrede bodi omenjeno, da je glavno orožje nasprotne nam stranke tisto obrabljeno očitjanje, da smo sovražniki vere, da hočemo ljudstvu vero vzeti. Mi od slovenskega kmeta ničesar drugega ne zahtevamo, nego to, da vendar že enkrat sprevidi, da pri nas vere nikdo ne preganja, in da smo le proti temu, da bi v politiki

moral naš kmet tako plesati, kakor se mu iz farovžev piska. Tak ples ni koristen ne za kmeta in ne za duhovnika. Za kmeta ne, ker vendar sami veste, da vi dostikrat kaj drugega želite, kotpa vaši gospodje. Koristi vašega župnika niso vselej vaše koristi, ali vzlic temu zahteva slovenska ljudska stranka, da se morate gospodu fajmoštru vselej in pri vsaki priliki ukloniti!

In tudi duhovniku tak ples ne koristi, ker je za kaj bolj vzvišenega na svetu, kot za to, da bi mleko posnel, plehaste posode pomival in se z ljudmi pričel, če sme radi mlekarne vodo onesnaževati itd.

Iz teh vzrokov smo mi zato, da naj kmet samostojen postane, da naj svoje reči sam v roke vzame, tako, da izvemši verskih reči ne bo potreboval tistih jerobov, katere ima sedaj po kaplanijah in farovžih, in brez katerih niti sopsti ne sme! Če postane naš kmet tako samostojen, bo ravno tako veren, kot je dandanes, in brez greha si bo lahko mislil:

Da je bogu očetu čisto vse eno, ali sedi v deželnem odboru veleumni profesor Jare, dr. Lampe, ali pa obsežna moja oseba!

Slovenska ljudska stranka vam pripoveduje, da je le ona v stanu, za kmeta kaj storiti, in druga stranka nobena. V tem oziru, to se pravi o vprašanju, ali je res Slovenska ljudska stranka edina kmetu koristna stranka, se hočem danes z vami nekoliko razgovoriti. Mirno in brez hujškanja, kakor je moja navada!

Pravijo, da so za kmeta edina koristna stranka! Da je to neresnica, izhaja že od tod, ker slovenska ljudska stranka ni nikdar bila kmečka stranka in tudi danes ni. Ta stranka je stranka naših duhovnikov, kar se je lansko leto prav jasno pokazalo. Na nekem shodu je dr. Krek izključil župnika Pristava, češ, v naši stranki duhovnik ne bo zgage delal. In na nekem drugem sestanku je vaš znanec, g. Zorec iz Kandije nekaj šaril, češ, da se od mladih kaplanov žaliti ne da. Pa je v hipu zavrelo po dekanjskih konferencah in dr. Krek in Zorec sta se pretresla, in kakor ponižna in skesana zajčka sta na komando dr. Šusteršiča zlezla pod mizo! To stranko torej komandira duhovnik, in samo duhovnik, z debelimi verigami je priklenjena na župnišču. In če časih s temi ketnami malo porožlja, ji to nič ne pomaga. Priklenjena je,

priklenjena ostane, in njen program je: da vstani ž njo k farovžem vedno priklenjen tudi naš slovenski kmet! Mi pa hočemo, da naj se naš kmet reši iz te verige, potem pa naj prosto, in po lastnem svojem prepričanju sam odloči, pri kateri stranki hoče biti. To je gotovo napredno, pa tudi pravično načelo!

Rekel sem vam, da slovenska ljudska stranka ni kmečka stranka, ali dostavljam še, da je to stranka, ki kmeta sploh ne ljubi. To se je pred kratkim prav očitno pokazalo.

Menim, da mi bote vsi pritrdili, da je za kmeta najhujša reč, katero si misli morete — vojska. Kadar kanoni tulijo, takrat pokajo kmečke kosti! Največ, kar jih pogine na bojnih poljih, kjer v tuji zemlji pozabljeni segnijo, je kmečkih sinov. Najmogočnejši, in za domačo rušnajo potrebnejši so, ki padajo v svinčnem dežju! In ob vojski je kmetica tista mati, katera pretoči največ solza! Po vsi pravici molite torej po svojih cerkvah: Varuj nas bog kuge, lakote in vojske!

Možje, pred tako vojsko smo stali, in le plotek iz tankega papirja nas je ločil od nje. Vse je kazalo, da bodo marširali naši fantje, in povsod na kmetih so se očetom in materam krčila srca, ko so odhajali krepi sinovi, da bi s svojo krvjo močili suhe skale tam doli v Bosni!

In pri tem je že bilo na skoku tudi tisoč milijonov, da bi se bili ob Bosanski meji razkadi v dim! Da, možje, najgroznejša, pa tudi najdražja reč za našega kmeta je — vojska.

In pred tako vojsko smo stali! In sicer zgolj le iz nerodnosti našega ministra barona Aehrenthala, ki je k Avstriji priklopil Bosno in Hercegovino, kateri ste bili že prej naši, katerih nam že prej nikdo jemal ni. In nerodnost tega nemškega diplomata, ki je hotel po vsi sili igrati avstrijskega Bismarcka, bi se bili imeli skoraj zahvaliti, da je tekla v potokih kri ob srbsko - bosanski meji, in da so se palili ondaj avstrijske milijarde, kakor se pali, kak cigaretni papir!

Mi ljubimo svojo domovino, mi vemo, da je naša Avstrija velika, in mogočna. Vemo pa tudi, da ji zategadelj ni treba na vsakega vrabca s kanoni streljati. Ali vsa politična modrost našega »avstrijskega« Bismarcka je tičala v tem, da je po vsi sili hotel na srbskega vrabčiča, katerega Avstrija brez težave vsak hip z mig-

ljajem roke odpodi, s kanoni streljati!

In da bi to dosegel, skušal je baron Aehrenthal malo Srbijo, ki na svetu itak komaj diha, ponižati, mesto, da bi bil temu pritlikavcu pot ogladila, da bi se bilo prišlo brez krvi do pametnega konca.

In z baronom Aehrenthalom je posebno tisto avstrijsko židovstvo tulilo po vojski, ker je — kakor žive judje vselej in povsod — živelo v nadi, da se bo dala Avstrija, kakor pri vsaki vojski, od židov prav korenito opehariti.

In kar je največje čudo, temu židovskemu hrupu po vojski pridružilo se je tudi glasilo slovenske ljudske stranke, tako, da je »Slovenec« po vojski ravno tako hlepel, kakor so hlepli po nji židovski listi, ki so prej kot ne v to po Aehrenthalu bili še posebe plačani.

In kar je najhujše, ti pobožni pošteniaki so skušali nas na zgoraj očitati, pred cesarskim dvorom so se postavljali v sijajno luč, nas a, ki se ne čutimo slabši od patrijotov konturskih križcev so tožili: glejte s Srbijo so držali.

Ti ostudni slepariji je treba enkrat konec storiti: mi nismo držali s Srbijo, mi smo držali s pametjo, mi smo pred vsem držali s slovenskim kmetom, ker nismo hoteli, da bi slovenski kmet s svojimi kostmi plačeval nepotrebne baharije baronu Aehrenthalu!

Treba pa je tudi na steno pribiti, da bi bila — če je odločevalo prisiljeno in zopno navdušenje voditeljev slovenske ljudske stranke in njenih pisarjev — nastala čisto gotovo vojska, katera bi bila celi slovenski narod s krvjo škropila, ter zanesla v že itak beraške slovenske koč še večjo beračijo!

Ako se naša stranka ni udeležila »Slovenca« prisiljenega navdušenja in ako je — brez ozira na to, da so nam Srbi bratje po slovanski krvi — hladno stala nasproti Aehrenthalovim eksperimentom — si je s tem za slovenskega kmeta več zaslug priborila, nego slovenska ljudska stranka, ki je komaj čakala, da bi se bila v pravoslavni krvi kopala!

Ali navdušenje voditeljev slovenske ljudske stranke in drugih takih elementov v državi je barona Aehrenthala spodbujalo, da je pričel še prej kot so kanoni peli z denarjem okrog sebe metati, da je od milijončkov kar

mrgoletelo! Za državni zbor se pri tem ni nikdo zmenil, kar je pri nas itak stara navada. In tudi naša lepa dolenska stran je pri tem prišla do jake občutne zausnice. Kakor veste, se bo dolenska železnica podaljšala čez hrvaško mejo, in prej, kot se to zgodi, bolje bo za vas, bolje za celo Dolensko stran. Za to podaljšanje vaše železnice bilo je za leto 1909 pripravljenih 27 milijonov. Teh 27 milijonov je pogoltnila Bosna in zatorej za podaljšanje dolenskih železnic ni denarja, tako da morajo inženirji sedaj po Belokranjski in Kočevski slepe miši loviti, in se za načrti pojati, ki se nikdar vresničili ne bodo!

Bosna in Hercegovina sta vam podaljšanje dolenskih železnic korenito zavlekli, in tudi to imate postaviti na račun tistega prisiljenega navdušenja, radi katerega slovenska ljudska stranka vojske skoraj pričakati ni mogla. Če je taka stranka, ki je zadnje čase v svojem glasilu hrupavo kričala, da nas vojaštvo še premalo stane, da imamo premalo bajonetov, in tudi premalo vojnihi ladij, v resnici kmečka, ali vsaj kmetu koristna, o tem sodite sami, vi, kmečki možje!

Pa bodete rekli, slovenska ljudska stranka je najmočnejša v deželi, ima največ poslancev v državnem zboru, in pred vsem v deželnem zboru, ona je torej stranka, ki ima moč, da lahko za vas kmete največ doseže. In če poslušate profesorja Jarca, ki je sedaj eden prvih komandantov dr. Šusteršičeve lajbgarde, je naša stranka podobna stari babnici, katera si je z barvo lice namazala, katera pa v drugem ni za nobeno rabo več na svetu. Na drugo stran, če poslušate profesorja Jarca, ki se pri starih babnicah ravno tako spozna, kakor pri mladih deklicah, je slovenska ljudska stranka, če tudi ima na svoji grbi vsaj toliko let, kot slovenska napredna stranka, podobna brhki devici, katera ima spičasto spodnje krilo, katera se ne barva, in se ne nosi na napačnih las in ne ponarejenega zobja.

In če poslušate g. dr. Lampeta, je ta brhka devica v slovenskega kmeta tako zaljubljena, da je pripravljena skoraj vsako leto zlesti v otročjo posteljo, ter slovenskemu kmetu roditi skoraj vsako leto vsaj dvojčke, če že ne trojčkov. Ali po mojih mislih so to le prazne besede dr. Lampeta, in stvar v resnici vse

LISTEK.

Pred sto leti.

(Dolje.)

Na jugu je medtem general Macdonald prekorajil Sočo, premagal na Razdrtem Avstrije in je krenil proti Ljubljani. Avstriji so se pod generalom Zachom umaknili v Šmarje na Dolenjskem, kjer so se združili s Hrvati.

23. maja je kapitulirala Ljubljana, ki je zdaj drugič videla francosko vojaštvo v svojem obzidju. O prihodu Francozov bomo še kasneje govorili, tu bodi le na kratko označen njih zapovednik, ki jih je pripeljal v Ljubljano. General Macdonald se je že kot oficir v revolucijski armadi tako odlikoval, da je bil v starosti 30 let imenovan l. 1795. divizijskim generalom. Vojškoval se je potem l. 1796. ob Renu in potem v Italiji ter postal l. 1799. višji zapovednik v Neapolju, a moral je po Schererjevih neuspehih zapustiti deželo. Zmagal je potem 12. junija 1799 pri Modeni, a že nekaj dni pozneje, 18. in 19. junija ga je dosti močnejša rusko-avstrijska vojska pri Piacenzi porazila. Težko ranjen je začasno izstopil iz armade, postal zapovednik Versaillesa in je znatno pomagal Napoleonu, ko se je polastil mesta prvega konzula, za kar mu je Napo-

leon v vojni l. 1800 izročil poveljstvo rezervne armade. Po luvnevliskem miru je postal Macdonald poslanik na Danskem. Leta 1804 je nastalo med njim in Napoleonom veliko nasprotje, ker se je Macdonald v procesu proti slavnemu vojskovodji generalu Moreau, obtoženemu zaradi veleizdaje, pošteno in odločno zavzel za obtoženca. Šele l. 1809 ga je Napoleon zopet porabil v armadi, a na manj važnem mestu. Vodil je desno krilo francoske armade v Italiji, prodrl čez Sočo in zavzel Ljubljano. V bitki pri Wagramu se je Macdonald tako znamenito izkazal, da je bil imenovan za maršala in mu je Napoleon podelil naslov vojvode Sarentskega. Leta 1810 je prevzel Macdonald poveljstvo francoske armade na Španskem, kjer je izvajal zmago pri Cerveri. V vojni l. 1812. je poveljeval 10. in 11. voj in se je v bitki pri Lipsku bojeval tako srečno, da mu je Napoleon poveril nalogo varovati umikanje francoske armade. Po kapitulaciji Pariza je svetoval Napoleonu, naj se odpove kroni, češ, naj raje samega sebe žrtvuje, kakor da bi spravil Francijo v propad. Napoleon mu je to silno zameril in ločila sta se za vedno. Macdonald je vstopil v službo kralja Ludovika XVIII., postal per francoski, kancelar častne legije in generalni zapovednik cesarske garde. Igral je veliko in znamenito vlogo do juliske revolucije. Takrat se je odpovedal vsem dostojanstvom in se umaknil na svoj grad Cour-

celles, v departementu Loire, kjer je umrl leta 1840.

Prišedši v Körmend, je nadvojvoda Ivan k svoji armadi pritegnil ogrsko vojaštvo. Tam je dobil od generalisimusa 2. junija ukaz, naj pelje svojo vojsko čez Rabo ter jo združi z glavnno armado proti Napoleonu. A nadvojvoda Ivan ni ubogal. Dobil je vnovič tak ukaz, a se zopet ni pokoril. Tudi ogrski palatin ga je nujno prosil, naj gre na Požun, da se združi z glavnno armado, a nadvojvoda Ivan ni hotel in se tudi tretjemu ukazu nadvojvode Karola ni pokoril.

Med tem je podkralj Evgen krenil od pota proti Dunaju na Sopronj, nakar se je nadvojvoda Ivan čisto samovoljno premaknil proti Rabu. Takorekoč dannadan je dobival naročila, naj gre na Požun; nadvojvoda Karol je prosil in zapovedoval, cesar sam je pošiljal ukaze, a svoje glavni in nezmožni nadvojvode Ivan se za to ni zmenil. Pri Rabu je podkralj Evgen dosegel nadvojvodo Ivana, in dasi je nadvojvoda poznal slabost svoje armade, je vendar 15. junija začel bitko in bil popolnoma poražen ter se moral z ostanki svoje armade umakniti daleč v stran. Posledice tega nesrečnega ravnanja so bile grozne, kajti nadvojvoda Ivana zadene glavna krivda, da je bila Avstrija potem v odločilni bitki pri Wagramu premagana in da je vso državo in vse njene narode zadela strahovita nesreča.

Cesar Napoleon se je po porazu

pri Aspernu posvetil z vsemi silami delu in pripravam za odločilno bitko. Časa je imel dovolj. Od bitke pri Aspernu, dne 22. maja, ga je nadvojvoda pustil pri miru. Do 4. julija se je Napoleon pripravil. Tisti dan zvečer je začel prehod avstrijske armade čez Donavo in naslednji dan se je vzlic hrabremu odporu Avstrijcev posrečilo Francozom, da so dospeli proti Wagramu in se tam razpostavili za bitko.

Francoska armada je štela 151.000 mož s 584 topovi. Levemu krilu je zapovedoval Massena, poleg njega proti proti desni sta stala Macdonald in podkralj Evgen, v središču sta bila Marmont in Oudinot, na desnem krilu Davoust. Na avstrijski strani sta bila na desnem krilu Kleinan in Kolowrat, v sredi Bellegarde in nadvojvoda Karol, na levem krilu pa Rosenberg in Hohenzollern. Središče avstrijskih pozicij je bilo v Wagramu. Avstrijska armada je štela 120.000 mož s 410 topovi.

Maršal Massena je začel 5. julija zjutraj bitko in potisnil Avstrijce nazaj. Francoska armada je prodrla naprej in je zlasti naskočila avstrijsko levo krilo ter zasedla Moravsko polje. Davoust je poskusil obiti avstrijsko levo krilo, a knez Liechtenstein ga je s konjeniki vrgel. Tudi krvavi poskus Oudinotov, zavzeti Wagram, se je ponesrečil. Ponoti sta poskusila podkralj Evgen in maršal Bernadotte zavzeti Wagram, a sta bila odbita.

Dne 6. julija je poskusil nadvojvoda Karol odriniti Napoleona od Donave tako, da bi ga bila armada nadvojvode Ivana prišla od zadaj. Tedaj bi bila francoska armada prišla med dva ognja in bi bila uničena. Zmagovito so Avstriji začeli prodirati, a ker nadvojvode Ivana ni bilo, se je Francozom končno posrečilo, da so prodrli avstrijske kolone. Ob 1. uri popoldne je bila ta strašna bitka odločena. Premagani Avstriji so se morali umakniti z bojišča, a umaknili so se v lepem redu proti Znojnu. Francozi so sledili Avstrijem na tri strani, ker niso vedeli kam se je obrnil nadvojvoda Karol. Maršal Marmont je dohitel Avstrijce, in vnelo se je bojevanje, ki je trajalo dva dni, in ki se je končalo šele vsled naznanila, da je sklenjeno premirje.

Ponehali so boji, samo Tirolci se niso udali. Ko so izvedeli, da je sklenjeno premirje, niso tega hoteli verjeti, saj jim je bil cesar Franc dne 29. maja slovesno obljubil, da ne podpisuje za nobeno ceno mirovne pogodbe, če se Tirolska in Predarlška ne združita za vedno z Avstrijo. Francozi so z večjimi silami pritisnili na Tirolsko, a Tirolci so jih premagali in jih po ljutih bojih prepodili iz dežele. Pomagal jim pa ta uspeh ni; vse silne žrtve so bile zaman.

Premirje, katero je bil sklenil nadvojvoda Karol, je na cesarskem dvoru prouzročilo pravo obupanje. Po tej začasni pogodbi je Avstrija odstopila Franciji 4000 štirjakihih

drugače izgleda. Pa zakaj? Za to, — da se poslušimo besed profesorja Jarca — ker v prsih slovenske ljudske stranke živite dve duši, ki se časih med sabo skregate! Ena teh duš je slovenska in katoliška, druga je pa vladna, in ta je navadno močnejša od prve. To se je pokazalo tedaj, ko je bilo omajano stališče barona Schwarza, o katerem morda veste — mož ni posebno imeniten — da je deželni predsednik na Kranjskem. Gospod baron je časih tako skromen, da sam ne ve, da je deželni predsednik na Kranjskem! Pa naj si bo, kakor že hoče, po septembrskem krvoprelitju v Ljubljani je bil naš politični položaj tak, da je čast slovenskega imena zahtevala, da mora baron Schwarz zapustiti deželo. In zgodovinska resnica je, da se je ljudska stranka — takrat se je izkušala njena slovenska duša — svoj čas sama potegovala za to, da bi spravila Schwarza iz dežele. Doživeli smo govor dr. Šusteršičev, v katerem niti enega dobrega lasu ni pustil na deželnem predsedniku. Ta govor je bil kakor črn oblak, in vsaka strela, ki je treskala iz tega oblaka, padala je na barona Schwarza! Vreme pa se ji čez noč spremenilo: kjer so viseli poprej temni oblaki, tam zažarele so zvezde ljubezni.

Dr. Šusteršič je zopet govoril v imenu slovenske ljudske stranke, — in tu je dobila premoč erarična duša te stranke — in barona Schwarza je hvalil kot rešitelja domovine in koval ga je do nebes. In resnica je: tista stranka, ki napravlja na Dunaju opozicijo vladi, tiči pri nas na Kranjskem v najintimnejšem objemu z baronom Schwarzem. Baron Schwarz jim tu in tam zakolje kakega liberalnega učitelja in slovenska ljudska stranka je s tem kraljevo zadovoljna ter prepušča z lahko vestjo, da si Schwarz in Kaltenecker, ta dva največja pomemčevalca v deželi, pečeta svoj kolač. Voditelji ljudske stranke so v našega suhega deželnega predsednika kar zaljubljeni, in kar mu boro iz pogleda, to mu store! Največja ljubljenska barona Schwarza je nemška kranjska hranilnica, zavod ki obstoji že nad osemdeset let, ki pa še danes slovenski narod tako zaničuje, da se mu ne vidi potrebno, pri svojih poslopih napraviti še slovenski napis. In sedaj možite, je zopet nekaj, kar je gotovo resnično! Če se hočemo Slovenci gospodarsko ojačiti, moramo gledati na to, da prihaja slovenski denar v slovenske roke. Če naj s tem denarjem, kdo špekulira, in z njim bogate interese išče, bodi to Slovenec. S svojim denarjem pitati strupenega političnega nasprotnika, je nes pametno, je samomor! Tudi Nemci stoje na tem stališču! Tukaj se lahko sklicujem na vojvoda kočevskega, na znanega grofa Turjaškega, ki je ravno kar Kočevce pridušal, da naj strogo pazijo, da ne pride kak kočevski knof v slovenske roke, dasi so temu ošabnemu aristokratu slovenski groši jako prijetni, katere iztiskava iz slovenske zemlje: Taki so Kočevci! V Ljubljani pa se je slovenska ljudska stranka zadnje čase vdirjala za portirja pri kranjski hranilnici! Če je taka stranka gospodarska in slovenska, o tem možite, si zopet lahko napravite svojo sodbo! Vse to pa je storila slovenska ljudska stranka na ljubo baronu Schwarzu, okrog katerega pleše, kakor so plesali Izraelci okrog svojega zlatega teta! Sedaj si mislite, pa ima zategadelj slovenska ljudska stranka na Dunaju bogato žetev! Čisto napačno: breco za breco dobivajo od Bienenrthove vlade, in skoraj bi rekel, da se jim tista gorka ljubezen, s katero v Ljubljani grejejo barona Schwarza, na

Dunaju z zaničevanjem vrača. Pogoltnili so dva nemška in liberalna ministra, katera imata velik kos usode slovenskega naroda v rokah, ponižno morajo prenašati, da jim nemški minister-rojak imenuje uradnike za Kranjsko, in ponižno bodo morali pogoltniti hudega Nemca Elsnerja, ki postane s pomočjo nemškega Volksratha in ministra Schreinerja deželni predsednik na Kranjskem. Breco vseh bre pa je slovenski ljudski stranki in v prvi vrsti njenemu voditelju, dr. Šusteršiču priložila dunajska vlada, ko je pritrčila koncesijoniranju madjarske agrarne banke za Bosno.

Aneksijska uprava v novih kroninah pričela se je namreč s tem, da je naša vlada bosanskega kmeta za sto let izročila ogrskemu židu, da bo ta iz te uboge pare izsesal zadnji mozeg. In vlada še garantira, da ljubljani ogrski žid pri tem izsesavanju niti vinarja škode ne bo imel. Pa se še čudite, da nas v Bosni ne ljubijo preveč!

Ta breca je bila tudi dr. Šusteršiču preveč, in slovenska ljudska stranka je vsaj na Dunaju za nekaj časa izgnala iz sebe c. kr. vladno dušo, in proti vladi je stopila v najstrožjo opozicijo. Na Kranjskem pa bo še naprej zaljubljena v barona Schwarza? Ali je to komu podobno? Ali je mogoče, da bo taka stranka, ki Bienenrtha na Dunaju s palico tepe, Schwarza v Ljubljani pa z usiljivimi poljubi preganja, za slovenskega kmeta kaj uspešno doseči mogla? Jaz pravim: ne! Vi, slovenski kmečki možje pa o tem premišlujte! (Gromovito odobravanje!)

Kot drugi govornik je nastopil dr. Žerjav,

ki je v poljudnih besedah pojasnil, kako velikega pomena je dobro kmetstvo zastopstvo v državnem zboru, občini in javnih zastopih sploh. Osobito je omenjal preteče visoko zvišanje indirektnih davkov, ki bo zadelo ubožnejše prebivalstvo. Zdalj že se vidi, v čem obstaja finančna močnost novega klerikalnega deželnega gospodarstva: dohodke v pokritje deželnih izdatkov, ki gredo deloma le v strankarsko klerikalno korist, si hoče preskrbeti potom povišanja davkov, saj je popolnoma vse eno, če se ta davek imenuje povišana deželna doka ali pa povišan državni davek, ki gre v prid deželi. Silno važno je, da so župani in svetovalci po vsi deželi samostojni možje, ne pa junčki, ki jih župniki obračajo po svoji volji. Naprednjaki iz mest se ne štulijo kmetom za poglavarje, njim ni za nič drugega, kot da kmeta oprostite komande iz župnišče.

Govornik je opisoval nato razmere v kmetijskih družbi ter razpravljalo o vzgojevalnem pomenu rafajzov. Dalje je obširno pojasnil akcijo radi pomanjkanja krmena Kranjskem ter prešel končno na vprašanje o starostnem zavarovanju. Opisuje zgodovino zakonskega načrta o starostnem zavarovanju je pojasnil, da je njega temeljna napaka, ker se je kmeta in delavca vrglo v en lonec, dasi so njih pridobitne razmere bistveno različne: Vse delavčvo delo se izrazi po svojem uspehu v denarju, medtem ko kmet ni za delo svoje plačan z denarjem. Zato ga zadene ob sicer enakih razmerah mesečno plačilo n. pr. 1 K višje in hujše nego delavca. Zavarovanje so izvajali delavski poslanci, kmeti pa so hoteli, ko je stvar dozorela, se jim brez pomisleka pridružili, misleč, da je to pomešanje v korist kmetu, kar pa je le dozdevno. Kakoršna je postava danes v načrtu, je za naše kmečke

razmere popolnoma nevarnejša. Govornik je nato s številkami pojasnil, koliko bode uplačal vsakdo od 16. do 65. leta. Vzemimo, da je prvih 10 let nesamostojen in plača 5 K na mesec, t. j. v slučaju 10mesečnega letnega plačevanja 5 K na leto, skupno z obrestmi okrog 55 K. Ta znesek se v nadaljnjih 40 letih počtvori na okrog 220 K. V teh 40 letih vplačuje 1 K, torej 12 K na leto, vendar vzmemo radi zastankov le povprek 10 K, kakor računa vlada. Dejansko se uplača v teh 40 letih 400 kron, ki z obrestmi zneso okrog 800 kron. Skupno bo tedaj vsak samostojen zavarovalec uplačal nad 1000 K. Glasom dr. Krekove brochure je izmed 100 oseb na kmetih le 6 nad 65 let starih. Hvaliti se s tem, da jih je v mestih še manj, ne gre, ker vemo, koliko ljudi svoje najboljše sile pusti v mestih in pride za starost in smrt na deželo. Resnica je, da bode na tisoče ljudi zastoj plačevala doneske in vendar bo prejel zavarovalec, ki je imel srečo, da je postal 65 let star, zavarovalnišnega penziona le letnih 140 K, ako je res vseh 50 let plačeval 10krat na leto redno svoj prispevek. Res je, da mu država prida še letnih 90 K, a ti se plačajo iz splošnih davkov, ki ljudstvo zopet zadenejo. Teh 90 K prikladi ni možno v hvalo zavarovalnega sistema samega navajati. Izmed 65letnih bo živil penzijo malokdo nad 5 ali 6 let, večina že prej odmrne in torej niti tisočaka ne dobi nazaj, ki ga je sam vplačal, mejtem ko bi mislil vsakdo, da bo tistim, ki so doživeli 65 leto, še kaj v prid prišlo od onih — in teh je velikanska večina — ki so prej umrli. Ugovarjalo se mi bo, da že pred 65 letom velja zavarovanje za o n e m o g l o s t. Temu nasproti opominim, da samostojni kmetje niso za ta slučaj zavarovani in da bo na kmetih popolna onemoglost v primeri z mesti mnogo redkeje konstatirana. Radi poslov, ki so na kmetih onemogli, ne bo šlo toliko denarja iz zavarovalnic, da bi se gorenji račun omajal. A ta tudi radi odpravnim vdovam in otrokom ne, saj ti dobe enkrat za vselej povprek vsi skupno komaj 2—3 kratno svoto, ki bi jo znašala renta. Pa tudi tu se ne gre bahati z državnim prispevkom 90 K, ki je krit iz drugih davkov, pri katerih kmet močno sodeluje. — Vseh teh računov tudi malenkostni popravki k zakonskemu načrtu ne morejo omiliti, ki jih dr. Krek pod ljudskim pritiskom zdaj v svoji brošuri naznanja. To so drobtine, ki bistveno zgrešene stvari ne ozdravijo. Na shodu v »Unionu« so klerikalni vodje slovesno obljubili, da se p o d r e d e ljudstvu, ki je proti takemu zavarovanju. Tako je tudi dr. Krek izjavil, kmalu nato pa v brošuri proglasil, da slavni shod v »Unionu« ni ljudsko mnenje. Tega poguma ni imel ne on ne vodstvo S. L. S., da to javno kmetom povejo! »Ljudsko« mnenje je pač vedno tisto mnenje, ki ga voditeljem diši, pa bodisi da je vse ljudstvo v resnici drugega mnenja. — Govornik je slednjič pozivljval kmete, naj se zbero v krepko kmetjsko organizacijo. (Gromovito odobravanje.)

Po govornih je vprašal predsednik zborovalce, ali ima kdo kaj ugovarjati. Bilo je navzočih tudi precej klerikalcev, ki pa so morali stvarnim izvajanjem govornikov le prav dati. Vsi navzoči so izrekli hvalo ter iskreno željo, da se vrši še obilo takih shodov. Zavednost vrlih mož iz Velike Loke, ki so z drugimi rojaki v Čatežu pred kratkim dobro zavkurili Lampetu in Mandlu, si lahko za zgled vzame marsikateri trg ali mesto v naši deželi.

Volitve na Štajerskem.

Ne dajmo se preplašiti, ne dajmo se zbegati. Tudi v slučaju neuspehov se zavedajmo, da Rim ni bil sezidan v enem dnevu, niti je bila Kartaga razdejana po eni bitki. Kolo sreče se vrti neprestano. Eno pa moramo imeti vedno pred očmi: boj je potreben, energičen, neizprosno boj proti vsem, kar je nenarodno in vodi se da ta boj, ker so ideje večne in bo vedno več ljudji, ki bodo tudi glede izdajškega klerikalizma zavzemali stališče, da se mora biti boj do zmage.

Klerikalci so morali imeti večraj vesel dan. Razobešali so zastave, kričali in vriskali ter darovali Baku malo kristijanske množine vsakovrstnih pijav.

Zmagali so namreč pri deželno-zborskih volitvah v kmetijskih občinah na Štajerskem, zmagali v zvezi vsemu, vztrajnemu in nad vse požrtvovalnemu delu mlade narodne stranke. Zmagali!

No, ideje, programi, zmožnost in značaj kandidatov in kar je sploh pri mislečih ljudeh odločilno, to na klerikalni strani ni prišlo čisto nič v poštev. Za klerikalce je šlo tudi za vse kaj drugega: če ima namreč duhovščina še toliko moči in vpliva, da lahko maso ljudstva potegne na svojo stran in je pripravi do tega, da bo proti vsi zdravi pameti in proti vse-

mu boljšemu spoznanju volila po duhovski komandi, slepo in vdano, pa če bi ji duhovska gospoda postavila za kandidata makari kakega ubijalca, ki je po sreči utekel vešalom. Ta preskušnja se je za duhovščino dobro obnesla; v tem smislu klerikalci lahko govore o zmagi na Štajerskem, namreč o zmagi vpliva na razumnostjo in značajnostjo ljudstva.

Ali naj to naprednim narodnim rojakom vzame pogum in veselje za nadaljnje delo? Kaj še! Vsaka volitev je več ali manj loterija, posebno na kmetih, kjer si duhovščina utrjuje svoj vpliv s sistematičnim demoraliziranjem in korumpiranjem ljudstva, s prostaškim ščevanjem, z najhujšimi obrekovanji in lažmi.

Izid volitev v štajerskih kmečkih občinah pričra samo eno, da ima duhovščina tudi še tukaj kmeta v rokah, kakor še večinoma v agrarnih okrajih, pričra pa tudi, da pada in poma vpliv duhovščine toliko bolj, kolikor bolj se kak okraj industrializira in ko likor bolj se ljudstvo umstveno in moralno povzdiguje.

In to je tista velika tolažba, vlivajoča vesela upanja v vsa narodna srca, ki nam jo podaja minola volitev. Samo v časih svetega pisma se je Jozuvi posrečilo ustaviti solnce, gandanec pa je ni moči na svetu, ki bi mogla ubraniti svetlobi pristop v slovenske glave. Proces prosvetljenja pojde počasi, a — to vidimo povsod — ta proces se ne da ustaviti z nobeno »zmagao« političnega brigantagija, ki ga uganjajo klerikalci. V tej ponosni zavesti bodo slovenski naprednjaki smehljaje gledali klerikalne »zmagovalce« prizigati kresove v proslavo duhovske zmage in si bodo rekli: Kar smo tako lepo začeli, to bomo neustrašeno nadaljevali v zvezi vsem klerikalnim zmagam. Naposled bo le zasijal naš dan.

Slovenci in Slovenke!

(Zaplemba tega sestavka je razveljavilo višje deželno sodišče v Gradcu.)

Češki državni poslanec Vaclav Klofač je v seji avstrijske delegacije dne 30. oktobra 1908. govoril dobesedno tako-le:

»Uporabljam, zavedajoč se tega, svojo imuniteto v to, da s te delegacijske tribune naravnost z gromovitim glasom kličem vsemu narodu, da se naj ravna po načelu »Svoji k svojim«, posebno sedaj strogo in konsekvntno, da ne razbija nemških oken, ampak da ne obiskuje nemških in nemško - židovskih trgovin, da ne kupuje tujih izdelkov in tako mogočno uveljavi svojo moč kot konsument, ki zamore v odločilnem trenutku vprizoriti čudeže, če je organiziran in četudi na nas pošiljajo orožnike in vojaške! Ti nas sicer zamorejo razganjati, morda tudi raniti, toda niti z artilerijo, niti s celimi divizijami konjenice nas ne more nihče prisiliti, da bi zahajali v prodajalne naših sovražnikov, katerih sinji nas provocirajo, ter jim nosili težko zaslužene groše. Zločince proti češki stvari je sedaj vsak, kdor bi ravnal drugače. Niti vinarja ne več onim, ki nas zasramujejo in žalijo!

Ponavljam: Niti ena češka noga ne sme več v trgovine onih, ki pljujejo na vse, kar je nam sveto in drago. Čeh mora podpirati Čeha, Čeh mora kupovati pri Čehu!»

Ustanovitev „Zveze slov. izobraževalnih društev v Ljubljani“.

Čutimo potrebo po ustanovitvi središča za naše čitalnice, knjižnice, bralna in druga izobraževalna društva, iz katerega naj bi se vse naše izobraževalno delo vodilo, poživljalo, krepilo. — Tjaka pa, kjer naših izobraževalnih organizacij še ni, naj bi se snoslo začetke ljudske izobrazbe.

Snujoča se »Zveza slov. izobraževalnih društev« v Ljubljani hoče organizirati s centralno knjižnico na podlagi enotnega kataloga vseh zvezi pripadajočih knjižnic izposojanje in menjavanje knjig ev. celih knjižnic. Posredovati hoče za svoje člane pri nakupovanju knjig, časopisov, knjižnične, čitalniščne in drugega inventarja. Ustanoviti in voditi namestnika arhiv gledaliških iger ter pomagati svojim članicam pri prirejanju gledaliških predstav s preskrbovanjem igralskih moči, režiserjev in gledališkega inventarja (obleke, kulise itd.) Pospeševati hoče predavateljstvo, bodisi, da preskrbuje svojim članicam predavatelje, bodisi, da sama prireja shode, poučne izlete, razstave, analfabetske in druge poučne tečaje. Ustanavlja hoče nova izobraževalna društva, osobito v kulturno najbolj zapuščenih krajih. Ene glavnih nalog pa bode seveda nadzorovanje vseh, Zvezi pripadajočih društev.

Redni člani »Zveze« morejo postati le slov. izobraževalna društva

na Kranjskem, ki so se priglasila pri Zvezinem odboru in ki jih je le-ta sprejel. »Zveza« prične svoje delovanje, ako ji pristopi vsaj deset čitalnic, knjižnic, bralnih ali drugih nepolitičnih društev. Do ustanovnega obdobja zbora sprejema člane pripravljalni odbor »Zveze slov. izobraževalnih društev« v Ljubljani.

O vseh drugih podrobnostih, osobito o plačevanju prispevkov posameznih članic, ukrepa občni zbor.

Za pripravljalni odbor:

Jos. Breznik. Adolf Ribnikar.

Poslanska zbornica.

Razprava o »veleizdajniškem« procesu.

Dunaj, 18. maja. Zbornica je nadaljevala razpravo o nujnem predlogu poslanca dr. Masaryka glede zagrebskega »veleizdajniškega« procesa.

Dr. Masaryk je v svojem govoru naglašal, da je v zadnji seji podal samo sliko o zagrebskem procesu, pri čemer je izpustil mnogo podrobnosti ter navedel samo nekatere posebno tipične slučaje, da bi pokazal, da proces, ki se vodi slabo in krivično, ne more služiti dobri in pravični stvari. Pričakoval je uradnih in neuradnih demetijev od najrazličnejših strani, a ti demetiji so prišli samo od dr. Frankove stranke, o voditelju katere bo še imel priliko govoriti. V nadaljnjem govoru je označil Nastiča kot agenta provocateurja najhujše vrste ter naglašal, da je zagrebski »veleizdajniški« proces političen proces in optima forma, ki nima druge svrhe, kakor Srbe in Hrvate ostrašiti in med njimi zopet povzročiti stari spor. V tem procesu bi naj justica služila političnemu nasilstvu. Da je ta proces umetno vzpizorjen, je bilo v merodajnih krogih znano, preden je izšla zloglasna Nastičeva brošura »Finale«. Govornik je dobil zanesljiva obvestila iz diplomatskih krogov, da je knez Nikola črnogorski dal avstro-ogrski vladi na razpolago Nastičev »revolucionarni statut« in da sta imela ogrski ministri predsednik dr. Wekerle in ban baron Rauch 28. aprila 1908 konferenco, na kateri je baron Rauch predlagal, naj se nad Hrvatsko proglasi obsedno stanje.

Dr. Wekerle se je temu uprl ter zahteval, naj se akcija proti Srbom prične še le po izvršeni volitvi karlovskega patriarha. In res je takoj po tej volitvi izšla Nastičeva brošura »Finale« in pričelo so se aretacije obtoženih Srbov. Nadaljni dokaz, da je vlada vpizorila zagrebski proces, je dejstvo, da se je načelnik zagrebske policije, čim je izšla brošura »Finale«, peljal z Nastičem na Dunaj, od koder sta se vrnila v Zagreb, kjer je Nastič pod kuratelo zagrebskega policijskega načelnika dal na zapisnik svoje izpovedbe, tičeče se »veleizdajniškega« procesa.

Govornik je na to razpravljalo članku vseučiliškega profesorja dr. Friedjunga o »veleizdajniškem« procesu. V tem članku se dr. Friedjung sklicuje na avtoriteto zunanega ministrstva in izjavlja, da je vse res, kar se trdi o velikosrbski propagandi. Dr. Friedjung proglašja za historično dejstvo, da so aneksijske Bosne pospešili ne samo dogodki na Turškem, nego pred vsem tajna belgradska politika. Nastiča obsoja dr. Friedjung. Vkljub temu pa verjame njegovim izpovedbam, o katerih je dokazano, da so neresnične, ter je mnenja, da odkriva Nastičev »revolucionarni statut« do cela očividno vso velikosrbsko propagando. Dr. Friedjung je očital hrvatsko - srbski koaliciji in srbski samostalni stranki, da sta v zvezi z Belgradom in da sta od tamkaj dobivali denar. Takšna očitana so navadno obrekovanje, za katero se bo treba dr. Friedjunga zagovarjati pred sodiščem. Pri tem procesu bodo prisle najkomičnejše stvari na dan in izvedelo se bode, kako se fabricirajo razni dekreti. Dr. Friedjung je zagovarjal politiko barona Aehrenthala in je bil očividno instruiran od ministrstva zunanjih del. Govornik lojalno priznava, da je baron Aehrenthal več dokumentov prevzel od svojega prednika, pri tem pa ni postal dovolj kritično ter se ni iznebil notorično ponarejenih dokumentov. Govornik je na to razpravljalo o svoječasnem veleizdajniškem procesu proti profesorju Jagiću ter končujoč svoj govor prosil z ozirom na to, da pripravljajo v Zagrebu 53 vislic, naj zbornica sprejme njegov nujni predlog ter odredi v aneksijskem odseku preiskavo o toku tega procesa.

V imenu nemško - nacionalnega kluba se je izrekel proti nujnosti dr. Sylvestera, češ, da ima zbornica nujnejših poslov dovolj, kakor razpravljati o procesu, ki se vrši v drugi državni polovici.

Hrvatski poslanec Ivanišević je proglasil zagrebski proces za sramoto Hrvatske. Kar se proti obtoženem navaja kot dokaz za veleizdajo, ni ničesar drugega, kakor znak na-

(Dalje v prilogi).

milj svojega ozemlja in seveda povrhl se odpovedala tudi še Tirolski in Predarlški. Cesar Franc, stoječ povsem pod vplivom svoje žene, ni hotel premirja potrditi in se je le vdal, ker mu je za vojno zavzeta stranka na dvoru obetala, da bo tekome enega meseca mogoče pripraviti armado, da bo sposobna za novo bitko. Zlasti se je zavzemal nadvojvoda Ivan za nadaljevanje vojne, dočim je nadvojvoda Karol odločno priporočal mir. Odločilno besedo je izpregovoril Metternich, ki je sedaj izpodrival kancelarja grofa Stadion, sicer ne formalno, a dejansko. Začela so se mirovna pogajanja in obenem je bil tudi nadvojvoda Karol od poveljstva armade odstavljen. Avstrija je začela mirovna pogajanja, a z namenom, da miru ne sklene, če ne doseže ugodnih pogojev. Med tem, ko so se silno počasi in težko vlekla mirovna pogajanja, so se na cesarskem dvoru v Komarnu vršila vedna posvetovanja, če je mogoče zopet začeti vojno ali ne. Nadvojvoda Karola niso nič več vprašali za svet, pač pa so poklicali pred malo meseci odstavljenega generala Mayerja, naj pove svoje mnenje. Mayer je zastopal stališče, da je nadaljevanje vojne nemogoče.

Metternich je v onih dneh poskušal na vseh koncih in krajih dobiti zaveznikov. Zlasti je vabil Pruse, a vse je bilo brez useha.

Mirovna pogajanja so že trajala

rodne solidarnosti vseh Jugoslovancov, kakršna se lahko opazuje pri vseh drugih narodih.

Krščanski socialc dr. Mayer se je izrekel proti nujnosti, češ, da ni dopustno, da bi se zastopila pot pravici, to tembolji, ker se je izrekla dr. Frankova stranka za to, da se proces izvede do konca. Hrvatski poslanec B i a n k i n i je označil Mayerjevo izvajanje kot brezsrčna in kot zatajitev evropske civilizacije. Vse časopisje kulturnega sveta je posvetilo svojo pozornost temu procesu, za to je dolžnost tudi avstrijskega parlamenta, da zavzame svoje stališče napram temu škandaloznemu procesu.

V imenu vlade se je izrekel proti predlogu ministrski predsednik baron B i e n e r t h, češ, da je nedopustno se vmeševati v notranje razmere druge državne polovice.

Celjski poslanec M a r e k h l je skušal v svojem govoru dokazati, da je obstojala »veleizdajniška« zveza Ljubljane z Belgradom ter se skliceval na citate iz »Slovenskega Naroda«, zbrane v brošuri »Von Laibach nach Belgrad«, ki jo je izdala celjska nemška tiskarna. Na to so se govorili poslanci dr. Redlich, N e m e c, dr. Baljak, P e r n e r s t o r f e r i n H r i b a r, ki je zavračal Marekhlavo izvajanje ter proglasil trditve, da so Slovenci udeleženi pri veliko srbski iredentistični propagandi, kot nesmisel.

Ker ni bil prijavljen noben govornik več, je predsednik odredil glasovanje. Za nujnost dr. Masarykovega predloga je glasovalo 167 poslancev, proti pa 132.

Dasi predlog ni dobil dvotretjinske večine, vendar je moralni uspeh nujnega predloga brezdvomen, ker je za predlog glasovala pretežna večina poslancev.

Interpelacije in predlogi.

Dunaj, 18. maja. V današnji seji je poslanec Resel interpeliral vlado radi železniške nesreče pri P e s n i c i, posl. H r i b a r je postavil predlog o podržavljenju južne železnice. V predlogu se zahteva: 1. naj vlada čim najprej predloži parlamentu načrt za podržavljenje južne železnice; 2. naj vzame država l. 1910. južno železnico v najem, ako bi do tega časa pogajanja o podržavljenju še ne bila končana. H r i b a r je predlog so podpisali vsi jugoslovanski poslanci.

Proračunski odsek.

Dunaj, 18. maja. Odsek je nadaljeval razpravo o proračunu železniškega ministrstva. Posl. S i l i n g e r se je zavzemal za napravo železniških delavnic v Prerovu, Malik pa za elektrifikacijo alpskih železnic. Poslanec Ž i t n i k je zagovarjal podržavljenje južne železnice ter vprašal železniškega ministra, če je resnica, da je ogrska vlada ustavila zgradbo železniške zveze med Dalmacijo in Kranjsko.

Iz Rusije.

Finski deželni zbor.

Petrograd, 18. maja. Jutri bo odprt finški deželni zbor. Večina deželnega zbora je opozicijska. Izmed 200 poslancev je 85 socialističnih demokratov in 65 protiruskih opozicijskih Mladofinov in Šveľov.

Gregorijanski koledar.

Petrograd, 18. maja. Član državnega sveta Andrejevski je stavil v senatu predlog, naj se na Ruskem še to leto uvede gregorijanski koledar.

Preobrat na Turškem.

Vojno sodišče.

Carigrad, 18. maja. Vojno sodišče je pozvalo izdajatelje listov »Volkan«, »Serbesti« in »Ikdam«, naj se tekom 10 dni prijavijo sodišču, sicer da izgube svoje državljanske pravice in se jim zapleni vse premoženje.

Carigrad, 18. maja. Vojno sodišče je obsodilo nekega tiskarja, ki je ščeval vojake v vojašnici. Takšim k upor, na dosmrtno prisilno delo.

Obsojeni častniki.

Carigrad, 18. maja. Uradni list priobčuje, da je vojno sodišče obsodilo nekega majorja in podmajorja v triletno težko ječo, ker sta odobrvala revolto vojakov dne 13. aprila. Sultan Mohamed V. je to obsodbo potrdil.

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Včeraj zaslišani prvi svedok Mate Begić ni vedel ničesar drugega povedati o »velikosrbski« propagandi, kakor to, da je slišal govoriti, da je Dvor srbska zemlja in da kot taka spada k Srbiji.

Priča Jure Mihelić je zanimal, da bi bil v preiskavi izpovedal, kakor je zabeleženo v zapisniku, da so Bekić, Živković in Oreščanin glavni propagatorji srbstva. Takisto je naglašal, da je kriko navedeno v zapisniku, da bi bil on videl slike

kralja Petra v Dvoru in da bi bil slišal govoriti, da bi moral Dvor pripasti Srbiji. Tega on ni izpovedal, nego je samo slišal, da je tako pisano v Nastičevi brošuri »Finale«. V istem smislu je izpovedal tudi Mirko Mihelić, sin preje navedenega.

Občinski tajnik Pavel Vučić je izpovedal, da je slišal vzklice »Živila Srbija«, pane, kdo je klical »Živila Srbija«. Slike kralja Petra je videl v hrvatskem koledarju »Bog i Hrvati«, srbskih grobov pa ni videl nikjer.

Priča Adam Mrhobrad je izpovedal, da se Srbi v Dvoru že od nekdaj nazivajo Srbe. Že pred 30 leti je kandidiral v Dvoru urednik »Srbobrana« Jovanović. Slike kralja Petra ni videl nikjer, takisto tudi ni slišal, da bi Dvor moral pripasti Srbiji.

Drž. pravdnik: V preiskavi ste bolj »kurajžno« govorili. Ali je kdo na vas vplival?

Priča: Ne, nihče.

Zagovornik dr. Popović: Ali so Hrvati, ki pravijo, da ni Srbov?

Predsednik: To je prav. Tukaj ne more biti Srbov.

(Glasovi med obtoženci: A, a! Čujte, čujte!)

Predsednik: Jaz pravim onih Srbov iz Srbije.

Priča P a j o S a l a m o n je izpovedal, da se srbsko gibanje v Dvoru pričelo l. 1903., ko je kralj Peter zasedel srbski prestol. Zagovornik dr. Popović je stavil več vprašanj, na katera pa svetok ni hotel odgovoriti. Ker je dr. Popović zahteval, naj sodišče svedoka prisili, da bo odgovarjal na stavljena vprašanja, ga je predsednik zavrnil, naj se ne vmešava v posle sodišča. K temu je obtoženec Gjurić pripomnil: »Zakaj pa se državni pravdnik sme vmešavati?«

Za to pripombo ga je senat obsodil v 24urni samotni zapor v temni izbi s postom.

Na to je bil zaslišan svedok Dragan Kordić. Izpovedal je, da so bile razmere v Dvoru vedno take, kakor sedaj. Srbi so se od pamtveka nazivali Srbe in ne šele od l. 1903. O kakšni »velikosrbski« propagandi ni videl, in slišal in ni opazil ničesar. Ako je v tem oziru v zapisniku drugače zabeleženo, je to krivo zapisano.

Zagovornik dr. Lakinčić: Kako je vas izpraševal preiskovalni sodnik?

Priča: Najprej mi je tolažil, da na Hrvatskem ni Srbov, na to pa je narekoval zapisnik...

Somišljeniki! Someščani!

Vabimo vas na **SHOD** narod.-napredne stranke, ki bode

v četrtek, 20. t. m. ob 10. dopoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“.

Dnevni red:

Poročilo o političnem položaju. Odgovor dr. Susteršiču. Poročata drž. poslanec in župan Ivan Hribar in dež. poslanec dr. Karel Triller.

Ker je ta dnevni red izvanredno važen, upamo, da se boste, zavedajoč se svoje dolžnosti, udeležili tega shoda vsi do zadnjega!

Jzvrš. odbor nar.-napredne stranke.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 19. maja.

+ V poslanski zbornici je včeraj govoril slaboznani Marekhl, zastopnik tiste svojati, ki se s skupnim imenom imenuje spodnještajerska nemškutarija. Ta Marekhl je po svojem poklicu e. kr. sodnik. V poslanski zbornici je včeraj denunciral in obrekoval narodno-napredno stranko in naš list, trdeč, da leži na narodno-napredni stranki in na našem listu sum, da smo v veleizdajniških zvezah z Belgradom. V dokaz tega se je okajeni poštenjak Marekhl skliceval na umazane članke, ki sta jih spisal Marekhl in pa ljubljanski luteranski pastor Hegemann v celjski »Deutsche Wacht« in jih potem dala ponatisniti v posebni brošuri. To brošuro sta možakarja razposlala po vsem svetu. Dobili so jo razni poslanci, ministri, nadvojvode itd. itd. Uprizorila se je torej urnebesna infamija. Znano je, da sed. oblastniki z vsemi sredstvi preganjajo narodno-napredno stranko in naš list. Če bi imeli le senco kakega pouda, bi nas bili že davno postavili na zatožno klop. Toda takega pouda ni, kajti s tem, da se oboja oficijalna politika napram Srbiji, politika, ki se je izkazala kot skrajno nesrečna, še ni storjeno nobeno veleizdajstvo, na

svetu pa je ni moči, ki bi nam mogla braniti, da v mejah postave povemo svoje mnenje. Toda Nemci bi radi se polastili največjega vpliva in se napravili za stebre Habsburžanov, zato denuncirajo in obrekujejo, lažejo kar se da in naravno je tudi, da nas obrekujejo in denuncirajo. Iz dušnega ravnotežja nas to ne bo spravilo. Pribijamo torej le, da je včeraj celjski poslanec Marekhl pogrel te denunciacije. Pribijamo to samo zaradi spoznanja tega subjekta, ki sliši na ime Marekhl in ki je že opetovano pokazal svoj značaj in svojo sposobnost za različne šuftarije, v ostalem pa je ta človek lahko zagotovljen našega najpopolnejšega zaničevanja.

+ **Klerikaleci in baron Schwarz.** Pred zadnjim zasedanjem deželnega zbora kranjskega so klerikaleci lazili okrog narodnonaprednih poslancev in z vsemi mogočimi razlogi pledirali za to, naj ne nastopi narodnonapredna stranka s skrajnimi sredstvi zoper Schwarza. Klerikaleci so se bali, da bi bil deželni zbor razpuščen in prevzeli so nalogo, delati v smislu zahteve narodnonapredne stranke na to, da odstrani vlada barona Schwarza. Takrat je dr. Susteršič celo zatrjeval, da bo Schwarz zanesljivo izginil s Kranjskega takoj, ko bo deželnozborsko zasedanje končano. Minilo je od tedaj že mnogo tednov, a Schwarz je še vedno deželni predsednik na Kranjskem. Nekaj časa smo menili, da drži Schwarz nemški upliv, in da klerikaleci niso mogli ničesar doseči. Toda zdaj smo drugače poučeni in danes vemo, da klerikaleci sploh niso ničesar storili za odstranitev barona Schwarza, nasprotno, da so se pri dunajski vladi zanj še potegovali, da ga naj pusti na njegovem mestu. Lepo vlogo so igrali klerikaleci! Na eni strani so se široko ustili, se silili v združeni odbor, metali ljudem peska v oči, na drugi strani pa so šli za junaka 20. septembra v boj. To nezasišano postopanje klerikalecev ima svoje zanimivo ozadje. Še pred zasedanjem dež. zbora so klerikaleci sklenili popoln kompromis z baronom Schwarzem, ki se je z rokami in z nogami branil modre pole. Iz popolno zanesljivega vira vemo, da so klerikaleci prevzeli dolžnost, braniti barona Schwarza in ga držati za vsako ceno, nasprotno pa se je baron Schwarz zavezal, ugoditi celi vrsti klerikalnih zahtev. Med drugimi točkami te sramotne pogodbe je tudi ta, da spravi Schwarz dva klerikalna dež. šolska nadzornika v deželo, da izroči klerikalnem l. drž. gimnaziju v Ljubljani, da bo pospeševal »Zadružno zvezo« in jo vladi priporočal ter da bo pritislil »Zvezo slovenskih zadrug« ob zid, kar je glede krme Schwarz že storil in sicer na način, ki meče nanj posebno značilno luč. Pogodba obsega še več družih točk, vendar nimamo o teh tako natančnih informacij, kakor o zgoraj navedenih. Ta pogodba, ki je čisto gotovo nezalisan političen skandal, karakterizira strankarsko umazanost in narodno brezvestnost naših klerikalecev tako, da bolje ni mogoče.

+ **Regulacija deželnih uradov** — pod tem naslovom poroča snočnji »Slovenec« o najnovejših imenovanjih pri deželnem odboru. Doslej so mislili, da se regulirajo samo reke, mesta, ceste, kanali itd.; iz »Slovenca« smo se zdaj naučili, da se na Kranjskem tudi deželni uradi regulirajo; najbrž je »Slovenec« upeljal ta izraz, ker pri tem »reguliranju« marsikaj — hudo smrdi. Za dež. računskega nadoficijala je imenovan dosedanj davčni oficijal v Krškem Henrik Peter nel, ki je s tem prišel iz X. v IX. razred. Peter nel nima predpisanih študij, pa to pri dež. odboru sedaj nič ne pomeni, posebno ne spričo dejstva, da je Peter nel klerikalec in sorodnik dr. Susteršiča. Za deželnega stenografa je imenovan bivši obš. tajnik na Primorskem in »Slovenec«v sotrudnik Franjo K l e m e n č i č. Če se premotri postopanje dež. odbora pri imenovanju Susteršičevega nekdanjega sosolca Pfeiferja, potem imenovanje dr. Pogačnika, dalje Kristana in sedaj Peter nela, se izkaže, da deželni odbor sistematično prezira določbe o predpisanih študijah in o oddaji deželnih služb. Tako postopanje se povsod imenuje korupcija.

+ **O novem muzejskem ravnatelju** dr. Mantuaniju je priobčila dunajska »Reichspost« prav laskavo notico, v kateri obžaluje, da zapusti Dunaj. Obžalovanje »Reichspost« je gotovo iskreno, že zato, ker je dr. Mantuani zvest klerikalec in ker imajo klerikaleci na Dunaju na svoji strani preklecano malo ljudi, ki bi jih smeli imenovati znanstvenike. »Wonn i a Biachl siah, hob i schon g'fressen« je nekoč rekel Bielhla-wek v drž. zboru in s tem karakteriziral dunajsko klerikalstvo in njega kulturni nivo. Da je dr. Mantuani znanstvenik, to mu vsak rad priznava, ali njegova stroka je cerkvena glasha in cerkvena umetnost, to pa so stroke, ki v kranjskem deželnem muzeju nimajo prav nobene vredno-

sti. Ravnatelj dež. muzeja mora biti strokovnjak ravno v takih vedah, o katerih dr. Mantuani ne ve nič več, kakor sploh vsak znanstvenik, ali pa morda še manj. Dr. Dergane je dober kirurg, toda o dermatologiji ne ve več kot vsak pader, a da so klerikaleci kirurga Derganea postavili na dermatologični oddelek, je ravno tako smešno, kakor da so strokovnjaka v cerkvenih umetnostih postavili za ravnatelja dež. muzeju. Pa kaj bi se temu čudili, saj je tudi dr. Lampe postal deželni finančni minister, čeprav o finančnih stvareh nima pojma.

+ **Deželni odbor in stavbe v Ljubljani.** Klerikalna gospoda v deželnem odboru je hudo korajžna, a malo izkušena. Ti ljudje si domišljujejo, da je občinska avtonomija zanje čisto brezpomembna in da ima deželni odbor pravico, celo v stavbnih stvareh storiti, kar se mu zljubi. Potom bridkih izkušenj in blamaž se bodo ti prekoražnji gospodje že izpametovali in prišli bodo do spoznanja, da ima deželni odbor kot nadzorovalna oblast samo pravico, skrbeti, da se občina v stavbnih rečeh drži stavbnega reda in regulacijskega načrta, drugače pa nima deželni odbor nič, pa že prav nič vmes govoriti. Prvo blamažo, ki bo pa velika in slovesna, bo doživel deželni odbor v Koželjevi zadevi; da se bo blamiral, to je tako gotovo, kakor amen v očenasu, in sicer dvojno blamirali: prvič, ker pritožnik ni bil legitimiran za pritožbo, drugič, ker je deželni odbor v meritornem oziru prekorajčil svoje pravice. Deželni odbor bo pogorel, stroške pa bo plačala dežela; klerikalni deželni odborniki se bodo torej likali na deželne stroške!

+ **Pri nas ima vsak prostor, ako tudi ne hodi v cerkev!** Včerajšnji »Slovenec« ima kratko poročilo, da je imel dr. Pegan v nedeljo shod pri Pečarju v Mostah. Klerikalno glasilo je sicer zelo gostobesedno, toda o tem shodu ne priobčuje nobenih podrobnosti. Zakaj? Ali se boji povedati, kar je govoril deželni odbornik dr. Pegan? Če poslanec stranke, ki ima na svoji zastavi napisano kot prvo točko vero, govori na javnem shodu, da je vera postranska stvar, potem ima pač list, ki je obenem glasilo škofa Antona Bonaventura vzpričo takega govora zelo težko stališče, mu pač ne kaže drugega, kakor o njem molčati. Ker pa bi bilo le škoda, da bi javnost ne izvedela, kakšne nazore ima poslanec S. L. S. in deželni odbornik dr. Vladislav Pegan o veri in politiki, konstatujemo mi, da se je dr. Pegan na nedeljskem shodu pri Pečarju izrazil dobesedno takole: »Pri nas ima vsak prostor, ako tudi ne hodi v cerkev, samo, ako je pošten Slovenec.« Vprašamo, če je presvetli Anton Bonaventura, vrhovni šef S. L. S., tudi teh nazorov?

+ **Kako skrbí škof za slovenske vernike na Kočevskem.** Do zadnjega časa je bil v Kočevju vedno po en slovenski kaplan, ki je imel za Slovence, posebno za rudarje slovenske pridige ozir. krščanski nauk. Odkar pa posluje med nemškimi klerikaleci in liberalci na Kočevskem »Verständigungsausschuss«, je začelo cerkveno predstojništvo očitno prezirati Slovence. Najbrž je tudi ljubljanski škof član tega »Verständigungsausschussa«, ker je premestil slovenskega kaplana iz Kočevja, poslal pa tja pristnega Kočevjarja. In Slovenci ne slišijo več svoje materine besede ne pri maši, ne pri krščanskem nauku. Kaj čuda, da se je zavednim slovenskim rudarjem in drugim slovenskim delavcem omrzila cerkev ter ostanejo rajši pri dobri slovenski knjigi, kakor bi šli v cerkev. Po ljubljanskim cerkvah je polno nepotrebnih nemških pridig in litanij, škof vabi celo iz tujine nemške pridigarje, a kočevske Slovence je prodal nemško-nacionalni duhovščini. Da je ta duhovščina res Slovincem sovražna, vidi se iz tega, da noče prav nič pomirjevalno vplivati na svoje nemške vernike. Vsak večer, ko se vračajo Kočevjarji a to posebno ženske, od majnikovih cerkvenih slavnosti, prirejajo pred slovensko trgovino in posojilnico hrupne demonstracije. Vzdigne se tako huronski krik, kakor da bi šli Indijanci v boj. Okrajni glavar, dasi Nemec, obsoja to divjanje ter vpliva pomirjevalno, dočim se duhovniki nathoma smejejo ter demonstracije odobrujejo. Bonaventura, hic salte!

+ **Uradovanje idrijskega gerenta** postaja bolj ko se bliža koncu tem lepše. Pred kratkim je dvema rudarjema prepoved. staviti dalje hiši, ker sta nameravala napraviti nekaj medsten iz lesa. Pri tem se gerent sklicuje na § 20, 42 in 66 kranjskega stavbnega reda. Če preberemo te stavbne določbe, vidimo, da se gerent na nobeno opirati ne more. § 20 se glasi: »Stavbni gospodar in stavitelj mora ta pod skupnim odgovorom rabiti samo dobro in trpežno gradivo in katero je primerno posebnemu načinu sstave.« Ali ni les dobro in trpežno gradivo? § 42 prepoveduje staviti nova lesena poslopja, vendar so v tem oziru razne olajšave. Prepovedani

poslopja pa bi ne bili leseni, marveč zidani in s cementnimi ploščami kriti, le medstene bi bile iz lesa, ki pa bi bile z malo ometane in torej proti ognju deloma zavarovane. § 66 pravi, da se ima privolitev v zidanje novih stanišč tam odrediti, kjer postanejo pomisleki iz javnih ozirov. V tem slučaju pa se gre za že postojene stavbe. Če pomislimo, da stojita prepovedani stavbi na samotnem kraju in bodega imeli le po dvoje majhnih stanovanj, previdimo, da ni bilo nobenega postavnega razloga za prepoved nadaljnjega gradbe, ker se stavijo lesene medstene. Glavni vzrok gerentu je bil, da sta dotična rudarja pri zadnjih volitvah volila protiklerikalno in zato ju je treba šikanirati. Gerent napravlja torej zgolj iz strankarske zagrizenosti rudarjem, ki si z največjo težavo grade svoja bivališča, nepotrebnega pota in občutne stroške.

+ **Gerent Zazula v Idriji** hoče pred svojim odhodom zapustiti ne-hvalnim in v njegove velike sposobnosti neverujočim Idrižčanom »dišeč« spomin. Osrečiti jih hoče z naredbo, ki dovolj jasno priča, da se sloveči psihiatri o gerentu niso motili, ko so konstatirali, da v njegovi glavi ni vse v redu in da smo delali gerentu krivico, ko smo trdili, da je popolnoma zdrav na duhu in le simulira bolezen v namen otrestiti se službe in vstopiti mlad v pokoj. Doslej so se odtelale fekalije v realni v podzemeljski rov, ki pa se je pred kratkim časom zamašil in nesnažna voda je nastopila v realnih kletih. Po štirinajstih dneh šele odredi gerent, da se bo napravil kanal, ki naj odvaja fekalije v potok Nikavo na zgornjem delu mesta, tako da bo celo mesto deležno gerentove modrosti. V Nikavo je bilo sedaj prepovedano metati smeti in vsako drugo navlako. Ali ne pomenja to okužiti vso Idrijo in zasadi kal epidemijah bolezni, pred katerimi je bila Idrija zadnje čase obvarovana. V interesu higijene in dobrega sedanjega zdravstvenega stanja idrijskega mesta najodločnejše protestiramo proti gerentovi odredbi. To gerentovo početje pa je tudi v veliko gmotno škodo občine, ker bo naprava odvodnega kanala precej draga in se je z delom že pričelo. Konstatiramo še, da se ni poizkusilo izprazniti sedanje rova, niti ne odstranilo nesnažne vode iz realnih kleti, kar povzroča vlažnost zidščin in nastane lahko bolezen z epidemičnim značajem. Po Oswaldovih zaslugah utegne postati gerent še prava nesreča za Idrijo.

+ **Shoda »Narodno-napredne stranke«** bodeta v nedeljo 23. t. m. ob 10. dopoldne v Mostah, a ob 4. popoldne v Ilirski Bistrici.

+ **Prvi občni zbor »Naprednega političnega in gospodarskega društva za logaški sodni okraj«** bo prihodnjo nedeljo, dne 23. t. m. v Logatcu.

+ **Tako so volili!** Iz Savinjske doline se nam piše: V vasi G. — nota bene, eni najzvednejših vasi naše doline! — je v nedeljo, dne 17. maja pred deželnozborskimi volitvami za kmečko skupino tamošnji župnik s prižnice oznanil, naj ljudje po maši prinese kar k njemu glasovnice, da jih on popiše, kajti on najbolje ve, koga je voliti... In res jih je storilo več tako!! Kako je moralo biti pač šele drugod!! To je tista »ljudska« volja!

+ **Napredke slovenske zavednosti.** Od Velike Nedelje se nam piše: Pri deželnozborski volitvi so dobili dr. Ploj 21, Ivan Kolarič 22, Meško 10, Ozmeč 10, nemškutarja Ornič 3 in Visenjak 4 glasove. Veselo znamenje je, da so v ti nekdaj nemškarski postojanki Stajerčevi glasovi padli na 3 in 4 glasove, ter bodo v kratkem popolnoma zginili. — Slovenska stvar gre vendar naprej tudi pri nas.

+ **Somišljenike opozarjamo po.** novno na današnji družabni večer, ki ga priredi »Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj« ob 8. zvečer v gostilniških prostorih gosp. Frana Oblaka na Tržaški cesti št. 22. Na sporedu je tudi predavanje o šolski vzgoji. — Komur je do napredka našega družabnega življenja, naj ne zamudi tega večera!

+ **Šenklaško-frančiškan. ženska podružnica »Družbe sv. Cirila in Metoda«** ima v petek, dne 21. maja ob 6. zvečer svoj letni občni zbor v veliki dvorani »Mestnega doma«, na kar vnovič opozarjamo čestite članice.

+ **Velika pevška slavnost v Ljubljani.** Svojo udeležbo pri slavnosti 25-letnice pevskega društva »Slavec« so nadalje prijavila sledeča društva in korporacije: 27. »Čitalnice« pevski zbor v Spodnji Šiški, korporativno; 28. Delavsko bralno društvo v Idriji, korporativno; 29. Narodna čitalnica v Skofji Loki, po deputaciji; 30. Kolo hrvatsko pjevačko društvo iz Zagreba, korporativno ali po veliki deputaciji; 31. Hajdrih, pevsko društvo na Proseku, korporativno; 32. Narodno žensko v Ljubljani, sodelujoč pri slavnosti; 33. Ustredni jednota zpěváckých spolků českoslovanských v Prahi, po častnem odposlanstvu; 34.

Savez hrvatskih pjevačkih društava v Zagrebu, po častnem odposlanstvu; 35. Zveza slovenskih pevskih društev v Ljubljani, po častnem odposlanstvu; 36. Združena tržaška in okolišanska društva, Trst, po častnem odposlanstvu. Nadaljevanje prijavi-
nih društev prihodnjic. Dosedaj na-
vedena društva prispo skoraj izključ-
no z društvenimi zastavami na slav-
nost, a v mešanem zboru pevskega
društva »Hajdrih« iz Proseka nasto-
pijo dekleta v narodni noši tržaških
okolice. Slovenke širom naše do-
movine, posnemajte jih in pridite tu-
di ve v slikovitih naših narodnih no-
šah. Ona bratska društva, katera še
niso prijavile udeležbe, vabimo,
naj blagovole to čimprej ukreniti,
čas jako hitro poteka in slavnostni
dnevi so skoraj pred durmi. Slavnost
zavzema, kakor je razvidno že iz do-
sedanjih prijav, čimdalje širšo poda-
go. Kakor delujejo bratje Čehi za
čimnavejšo udeležbo, tako je ukre-
nil upravní odbor »Savez hrvatskih
pjevačkih društev« ponovno pozvati
vsa hrvatska pevška društva, da se
udeležijo tem mnogobrojnejše »Slavče-
ve« slavnosti, kakor tudi, da bi vsa
hrvat. pev. društva, v kolikor bodo že
mogóče, nastopila v Ljubljani skup-
no v enem hrvatskem zboru. In ve
slovenska društva, politične v slav-
nostnih dneh polnoštevno v Ljublja-
ljano, da se v bratskem objemu na-
vdušimo za nadaljno naše narodno
delovanje.

— **Vseslovanska zveza častnikar-
jev** je imela 15. t. m. v Pragi svoj
ustanovni občni zbor. Zborovanju je
predsedoval v odsotnosti Jos. Ho-
lečka urednik Hummer. V odbor so
bili izvoljeni za Čehce: Jos. Holeček,
R. Cejnek, J. Hejret, J. Kuffner, J.
Miškovsky, K. S. Sokol, V. Červinka
in A. Kunta, za namestnike pa J.
Vejvara, K. Žak in Schmid-Beau-
chez; za Poljake: dr. Ostaszewski-Bar-
anski in Bronislaw Laskownicki iz
Krakova, W. Prokesch in A. Karcz
iz Lvova; za Rusce: O. Markov iz
Lvova; za Slovence: R. Pustoslemšek
iz Ljubljane. Za preglednike so bili
izvoljeni V. Beneš, V. Weinerek, J.
Piehl in J. vitez Loukota. V razso-
dišče so bili izvoljeni: J. Anž in
Kummeriz Prage, dr. Ostaszewski-Bar-
anski iz Lvova, dr. S. Heller, K.
Kadner iz Prage, M. Malovrh iz
Ljubljane, A. Karcz iz Krakova, Še-
vinski iz Dunaja in Kalvas iz Časla-
ve. — Po občni zboru je imel od-
bor takoj sejo in se je konstituiral
takole: predsednik Josip Holeček iz
Prage; I. podpredsednik dr. Ostas-
zewski-Baranski iz Lvova; II. pod-
predsednik Rasto Pustoslemšek iz
Ljubljane; tajnik J. Hejret iz Prage
in blagajnik J. Miškovsky iz Češkega
Broda.

— **Prva skupna seja slavnostne-
ga odbora** za prireditve pevske slav-
nosti povodom društvene 25letnice
pevskega društva »Slavec« bode v
soboto, dne 22. maja, ob 8. zvečer v
»Slavčevi« društvenih prostorih v
»Narodnem domu« I. nadstropje levo.
Vse povabljene korporacije naj bla-
govole zanesljivo odposlati svoje za-
stopnike.

— **Umrla** je danes gospa Vikto-
rija Stegnar, mati gospe Minke Gro-
belnikove, trgovčeve soproge. Blag ji
spomin.

— **Nova Smrekarjeva karikatu-
ra.** Henrik Smrekar je narisal kari-
katuru, predstavljajočo pesnika Aš-
kercia na grmadi. Aškerc se turbanom
na glavi je privezan ob kol. Okoli
njega so nagomilani njegovi spisi, ki
gore. Plamen šviga okoli njega in do-
sega tribuno, kjer sedi škof Anton
Bonaventura z množico cerkvenih
dostojanstvenikov. Divji fanatizem
in brezmejnja strast sta izražena v
njegovem obrazu. Pripravlja se, da
bi skočil preko ograje in podložil še
par polen pod grmado nesrečnega
krivoverca, ki ne mene se za gledal-
ce s stojnim mirom in neizrečnim
prezirom zre v daljavo, v boljše bo-
dočnost. Škof je dvignil golo, suho
nogo preko ograje in zakadil bi se do-
li v gorečo armado, ako bi ga ne dr-
žali debeli kanoniki — eden za suho,
golo nogo, drugi za desnico, tretji za
hermelin. Prizor za bogove! Škoda,
da je slika prodana in da se ni raz-
stavila.

— **Čenjenim lovcom!** Vodstvo
deželnega muzeja se obrača do čen-
jenih lovecev s prošnjo za dva ruševca,
ki jih potrebuje za večjo biološko
skupino. Divja petelina sta darovala
v ta namen: prvega gosp. inr. Ivo
Tavčar iz Ljubljane, drugega gosp.
A. Mejač iz Komende. Obema
iskrena hvala!

— **Godbenega društva za ljub-
ljanski okraj** redni občni zbor se vr-
ši dne 24. t. m. ob 8. zvečer v restav-
raciji »pri Levu« na Marije Terezije
cesti.

— **Poroka.** Danes se je poročil
g. Josip Vlach, prokurist ljubljanske
kreditne banke z gospd. Fa-
neto Prosenčev. Cestitamo.

— **Nemška nevarnost v Mostah pri
Ljubljani.** Snoči se je vršil v Mostah
v gostilni Peklajevi prijateljski dru-
žinski sestanek, katerega so se ude-
ležili zastopniki vseh strank. — Do

skupnega enotnega postopanja jih je
dovedlo važno šolsko vprašanje, ki se
je začelo razvijati v Mostah, kjer
nam preti potujčevanje domačih
slovenskih otrok v prisiljeni, od na-
sprotnikov ustanovljajoči se šulfe-
ranjski šoli. Edini so vsi v tem, slo-
venske otroke v slovensko šolo. Do
sedaj je obiskovalo velike otroke šole
v Ljubljani. Došle so pa zanesljive
vesti, da bo s prihodnjim šolskim le-
tom obisk slovenskih šol ljubljanskih
otrok iz Most prepovedan. — To
priliko hoče izrabiti potujčevalec
Nemec, s tem da ustanovi šulferanjsko
šolo, za katero je kupila družba
že svet, in sicer na najlepšem pro-
storu v Mostah. — Starši so postav-
ljeni pred alternativo, da bodo morali
pošiljati otroke ali v nemško šolo,
ker so sicer brez pouka, ali pa, da
glasno zakličejo in prosijo merodaj-
ne kroge in slovensko javnost, da jih
reši potujčevanja z ustanovitvijo slo-
venske šole. — Pred vsem se poziva
C. M. družba, da ne bo pustila, da
bi se sedaj, po strašnih dogodkih
septembrskih, ki morajo bodriti vsake-
ga Slovence k zavednemu delu,
ustanovila potujčevalnica slovenskih
otrok pred vratmi slovenske stolice,
kar bi bilo za nas naravnost sramot-
no in skrajno poniževalno. Zato kli-
čejo zbrani slovenski očetje na po-
moč slovensko šolsko družbo, vse me-
rodajne kroge in celo slovensko jav-
nost, naj pripomore, da se zabrani ta
sramotilni napad na slovensko šol-
stvo in ohrani slovenski otrok slo-
venski šoli.

**Zenska podružnica sv. Cirila in
Metoda za Kamnik** ima svoj redni
občni zbor v nedeljo, dne 23. t. m., po-
polne ob 2. v dvorani Narodne čit-
alnice v Kamniku. Vse častite članice
se s tem uljudno vabijo, da se ga
zanesljivo udeležijo.

**C. kr. poštnemu in brzojavnemu
ravnateljstvu v Trstu.** Z Bleda se
nam piše: Blizu se zopet sezona in za-
to se obračamo do c. kr. poštnega in
brzojavnega ravnateljstva v Trstu z
željo, naj nam pošlje na Bled **izvež-
bane moči**, take, ki imajo že večletno
prakso. Že štiri leta sem nam je po-
slalo ravnateljstvo vedno same začet-
nice, ki za kraj, kjer je velik promet,
vender ne zadostujejo. Tujski promet,
ki je za Bled življenjskega pomena,
se pač ne pospešuje s tem, da morajo
na točno, hitro in zanesljivo delo na
poštah vajeni tuje čakati pa tri četrt
ure in še več, če hočejo oddati kako
priporočeno pismo. Na blejski pošti
je mnogo dela in velik promet; zato
je tam treba moči, ki že znajo delati,
in sicer dobro, in ne tacihi, ki se šele
učijo in vadijo. Imeli smo na Bledu že
celo aspirantino, ki niti denarja niso
poznale. Upamo, da se bo slavno ra-
vnateljstvo oziralo na našo zgorajšnjo
prošnjo.

Velikodušno darilo. Mestni uč-
itelj gospod Jakob Furlan v Ljublja-
ni je podaril družbi sv. Cirila in
Metoda velik zaboj raznovrstnih
knjig za šole in bralna društva v ob-
mejnih krajih. Družba izreka blage-
mu darovalcu v imenu obmejnih brat-
rov iskreno zahvalo. Obenem se pripo-
roča družba vsem rodoljubom, poseb-
no pa čen. učiteljstvu, šolskim vod-
stvom in raznim založništvom za
knjige, ki jim leže brez rabe. Iz Ko-
roške prihaja družbi toliko prošelj,
da bi bilo res treba poslati celi vagon
knjig, da bi se vsem ugodilo. Dobrodo-
še so tudi slovenske šolske knjige,
namreč razna berila, ki so pri nas že
iz rabe, a na Koroškem in Štajer-
skem bi se razdelila otrokom.

Kaj je klerikalcem značajno? O
kandidatu napredne stranke M. Ber-
lisku na Štajerskem je pisal te dni
»Slovenski Gospodarc«: »Nobeno ne-
deljo in praznik ne gre k sv. maši.
Ali je to značajan kristjan? Tri leta
je Berlisk ud katoliškega političnega
društva za rogaški okraj in sedaj
kandidira na liberalni program. Ali
je to značajno? — Tako torej! Do-
kler je Berlisk plačeval udnino za
»Katoliško politično društvo«, je ve-
ljal kaplanom za značajne, ako tu-
di ni hodil v cerkev. Neznajčinež je
postal šele potem, ko se je poslužil
svoje državljanske pravice ter spre-
jel kandidaturu.

Nova laška šola se ustanovi v
Jenkovem pri Rutarjih v gradiščan-
skem okraju. Ker sega ta kraj v za-
padna slovenska Brda, se namerava
menda s to šolo dati Italijanom za-
doščenje za bivšo šolo v Neblem, s ka-
tero šolo so pred leti vrli briški narod-
njaki kar čez noč precej drastično
pomatili.

O požaru v Vrbljenjah se nak-
nadno poroča, da je nekdo iz hudobi-
je prerezal med gašenjem cev briz-
galne gasilnega društva iz Studenca.
Dalje, da je pogorelo več stotov sena,
več voz in gospodarske orodja. Ži-
vino so rešili, razen enega bika, kate-
rega so morali pobiti. — Dekla, kate-
ro so morali vsled dobljenih opeklin
odpeljati v bolnico, bo okrevala. —
Škoda cenijo na 6000 kron. Zavarova-
no je bilo samo gospodarsko poslopje.
O postanku ognja še ni nič znanega.

**Rimsko grobišče v Zgor. Bregu
pri Ptuj.** Muzejsko društvo ptujsko
je začelo zopet razkopavati rimsko

grobišče v Zgorjem Bregu pri Ptuj-
u na polju gospe Leskoseheg, a ka-
terega razkopavanjem je prenehalo
lansko jesen. — Izkopavanje nadzoru-
jeta gg. Škrabar in Štefantschitsch.
— Dasi razkopavajo šele od začetka
maja, so dosegli že lepe vspehe. —
Odpri so namreč grobišče, ki je vse-
bovalo 40 skeletov, ki so še izvrstno
ohranjeni. — Poleg njih so dobili kot
običajno, nebroj zapestnic, prstanov
in podobnega staroveškega kinča. —
Tudi so dobili precej dobro ohranje-
nega denarja, iz katerega je razvid-
no, da sega grobišče v prvo polovico
4. stoletja po Kr. Iz raznih znakov so
sodi tudi dognali, da so mrtveci padli
v boju, torej je skupen vojaški grob. —
Razkopavanje bo trajalo do konca av-
gusta. Ker je grobišče jako veliko,
upajo dobiti še veliko znamenitih iz-
kopin, katere bodo osvetile nekdanjo
velikost in moč tamošnje rimske na-
selbine Petovio.

**Tržaška podružnica slovenskega
planinskega društva** je zaznamovala
in popravila novo pot, in sicer: **Boršt-
Rožanska dolina-Mali Kras.** Znaki so
rudeči.

Slovenski pravniki! Pri višjem
deželnem sodišču v Trstu bo izpraz-
njeno v kratkem 10 do 15 mest av-
skultantov. Želeti bi bilo, da vstopi
čim več slovenskih pravnikov, ki bi
lahko postali v treh mesecih avskul-
tantje z nagrado.

**Tekmovalna dirka avtomobilov
in motociklov** se je vršila ob ogrom-
nem zanimanju občinstva v nedeljo
v Barkovljah. — Prvi rekord v oddel-
ku avtomobilov, 16—24 konjskih sil,
je dosegel Oto Polak (Lavrin, Klemen-
ti), ki je prevozil kilometer v 37²/₅
sekundah. V drugi skupini motoci-
klov, 3—4 konjske sile, je bil drugi
A. Štular, ki je prevozil kilometer v
58 sekundah in v šesti skupini avto-
mobilov, 11—16 konjskih sil, je pre-
vozil kilometer v eni minuti K. vit.
Gorup.

66.645 vreč riža je pripeljal v
Trst parnik »E. Musill« iz Mouline
in Port - Saida za čistilnico pri S.
Sabi.

Semenj za volno v Miškoveu. Tr-
govski in obrtniški zbornici v Ljublja-
ni se naznanja, da se bo letošnji
semenj za volno v Miškoveu vršil dne
21. junija v skladiščih tamošnjega
kreditnega zavoda.

Patenti. Predsedstvo c. k. patentnega
urada na Dunaju pošilja rgov. in obrt.
zbornici v Ljubljani redno patentne
spise za njeno izložbo patentov, kjer
so interesom na vpogled. Ravno kar
je navedeno predsedstvo poslalo zbor-
nici prvi in drugi del letnega kataloga
patentnega urada za l. 1908 (abecedni
seznam vseh do 31. decembra 1908 v
patentni register vpisanih patentov).
Tudi ta kataloga sta interesom v
pisarni trgovske in obrtniške zbornice
v Ljubljani na vpogled.

Spomladanska dirka v Mariboru
se je vršila v nedeljo ob veliki ude-
ležbi mariborskega občinstva. Sloven-
ski konjercije iz Ljutomerja in okolice
so se udeležili dirke za »Ljutomersko
darilo«, ki je znašalo 500 kron, raz-
deljenih v 6 nagrad. Prvo je dobil
4letni zrebec »Rado« g. Fr. Pušenjaka
iz Lokaveč, ki je pretekel z lahkoto
1920 m v 3 min. 54 sek. Pri dvo-
vprežni dirki ste zmagali 5 in 4letna
kobila »Radika« in »Dora«, obe last
Františke Osterc iz Verzeja.

V Dravo je skočila včeraj zjut-
raj pri mariborskem mostu 18letna
J. Javnik, hčerka drvorezca iz Stu-
denca pri Mariboru. Vzrok samomora
neznana.

Zaprl so v soboto v Lloydovem
arzenalu nekega delavca, pri katerem
so dobili 15 kg bronaste skritega za ob-
leko. Tudi v njegovi delavnici so do-
biti približno toliko skritega. Priznal je,
da je nosil bron vsak teden iz arse-
nala in ga prodajal nekemu starinarju
na cesti Molin a vento.

Gradež. Slovencem, ki si iščejo
zdravja v Gradežu, priporočamo izbor-
nega češkega zdravnika ter preizkuše-
nega operaterja g. dr. I. Jirsa.

Cirkus Zavatta priredi na večer
dne 22. t. m. v soboto po navad-
nem sporedu imenitno rokoborbo, ka-
tere se udeležijo med že znanimi roko-
borci tudi že 30 krat odlikovani roko-
borec M. Berčevič iz Dalmacije.
Izvojevalo se bode prvenstvo v Ljub-
ljani, katero se nagradi z 2000 kro-
nami. Denar je že naložen. Ker so pra-
viline rokoborbe v Ljubljani nekaj red-
kega, posebno že med znanimi in od-
likovanimi borci, vabi ravnateljstvo
ljubljansko občinstvo, da se udeleži
mnogoštevilno te zanimive rokoborbe.

**Prvi kinematograf Pathé, prej
»Edison«, Dunajska cesta nasproti
kavarne »Evropa«,** ima od srede, 19.
maja, do petka, 21. maja t. l., sledeči
spored: Konec dober, vse dobro. (Ko-
mično.) V naravi. Druga mati. (Drama
v 21. slikah.) Legenda o potocnici.
(Krasna projekcija v barvah.) Mašče-
vanje psa. (Komično.)

Ograjo podrli. Te dni so poses-
tniku g. Fricu Koširju (pred Prulami)
podrli precej lesene ograje ter s tem
napravili lastniku znatno škodo. Pore-
dneži so znani in dobe zasluženo pla-
čilo za to junaštvo.

Delavsko gibanje. Včeraj se je
z južnega kolodvora odpeljalo v Ame-
riko 50 Macedoncev, 58 Hrvatov in
82 Slovencev. — V Heb je šlo 90, v
Inmost 105, v Badgastein pa 65 Hr-
vatov. Na Dunaj se je odpeljalo 25,
v Pragersko 35, v Kočevje 19, tukaj
je pa ostalo 10 laških zidarjev.

Izgubljeno in najdeno. Marija
Kogojeva je izgubila denarnico z manj-
šo svoto denarja. — Sluga Ivan Der-
mota je našel ženski čevlji.

»Slovenska Filharmonija« priredi
jutri v četrtek na praznik Vnebohoda
dva koncerta v restavracijskih prostori-
h hotela »Union« in sicer od 10 do
12. dopoldne, »Zajutrkovalni koncert«
v veliki dvorani z vstopnino 40 vin.
zvečer ob 8. pa »veliki ljudski koncert«
na vrtu. Pri neugodnem vremenu se
vrši koncert v dvorani. Dirigira g. ka-
pelnik Frisek. Vstopnina 60 vin.

**Promenadni koncert »Slovenske
Filharmonije«** se vrši v petek dne 20.
t. m. od 6. do 7. zvečer ob ugodnem
vremenu pred »Narodnim domom.«

Uradne vesti. Javna dražba
občinskih lovov. Potom javne
dražbe pridejo v zakup občinski lovi
za čas od 1. avgusta 1909 do 31. ju-
lija 1914 in sicer občin Sorica in
Trata dne 31. julija t. l. ob pol 11.
ozir. 11. dop. in občin Škofjaloka
in Zminec dne 26. junija tudi ob
pol 11. ozir. 11. dop., obakrat v ob-
činski pisarni v Škofjiloki. Zakupne
in dražbene pogoje dražitelj lahko pre-
gledajo pri okr. glavarstvu v Kranju.
Razpisano je mesto davčnega sluga
v okrožju ljubljanskega finančnega ra-
vnateljstva. Prošnje tekom 4 tednov.
Javna dražba hiše št. 43 na Ilovici
v Karlovskem predmestju, s hlevom,
svinjakom, vodnjakom in tremi trav-
niki, dalje zemljišča vlož. št. 725 Kar-
lovsko predmestje, katero se pa proda
zase, se vrši dne 4. junija 1909 ob
10. dop. pri okrajnem sodišču ljub-
ljanskem. Določena vrednost prvega
zemljišča s pritiklinami znaša 8160 K,
druga zemljišča pa 1000 K, najmanjši
ponudek pa 3570 K ozir. 670 kron.
Pod skrbstvo je prišla Ivana An-
žlovar iz Škofljeja radi slabomnosti.
Skrbnik Anžlovar od tam. Jav. dražba
posestev vlož. št. 82 d. o. Šembije (hiš
in št. 48 (hiša s tremi vrtnimi parce-
lami) se vrši dne 10. jul. ob 9. dop.
pri okr. sodišču v Ilirski Bistrici. —
Skupna določena vrednost znaša 736
kron, najmanjši ponudek pa 492 67 K.

Somišljeniki! Someščani!

**Opozarjamo Vas še enkrat na
jutrišnji shod narodno-napredne
stranke v »Mestnem domu«. Ker
bodo poročila za vsakega somišlje-
nika izredne važnosti, naj ne bo
v Ljubljani nobenega našega pristaša,
ki bi se brez tehtnega vzroka ne
udeležil tega shoda!**

Bojkot Koslerjevega piva pred sodiščem.

Včeraj popoldne se je vršila pred
tukajšnjim deželnim sodiščem obrav-
nava, ki je bila pred vsem veleznani-
miva zaradi čudnih potov, po katerih
je prišlo do ovažbe obtoženca. Pa o
tem pozneje.

Senatu je predsedoval dež. sodni
svetnik Vederjak, votanti so bili
državni sodni svetniki Einspieler,
Koblar in dr. vit. Luschan; zapi-
snikar Sajovic; državni pravdnik
Trenz; zagovornik dr. Hudnik.

Državno pravdnitvo je vložilo na
deželno sodišče sledečo

obtožbo:

Oroslav Verčič rojen v Stari
ioki 21. septembra 1868, solicitor v
Ljubljani že kaznovan, je dne 17. ja-
nuarja 1909 v Ljubljani, hotel izsiliti
iz krčmarja Lovrenca Gerčarja, da bi
nehal v svoji gostilni iztočevati Ko-
slerjevo pivo, imenovanemu s po-
škodovanjem pretil, obljubujoč mu, da
bode po svoji moči odvrčal goste od
obiska gostilne, in je bilo žganje
takšno, da zamore ta, komur se je žu-
galo, glede na razmere in na znane-
nost zažuganja zlega po pravici v
strahu biti, zakrivil je s tem po § 98 b
k. z. označeno in po § 100 k. z. ka-
znjivo hudodelstvo javne posilnosti.

Razlogi:

Na večer 17. januarja 1909 prišla
sta obdolženec Oroslav Verčič in Jos.
Primožič v gostilno Lovrenca Gerčarja
v Cerkvah ulicah. Nekaj pozneje so
prišli v gostilno rokodelski pomočniki
Lotrič, Vrabec in Drnovšek. Primožič
je videl, da je Drnovšek pil pivo in je
velel krčmarju, naj Drnovšku prinese
vino. V gostilni se je nato pričelo go-
voriti o plakatih Koslerjeve pivo-
varne, ki so notri viseli, in se je
Verčič posebno hudoval češ, »smo že
dosti tabel doli spravili in bo šla tudi
ta doli.« Na to je Verčič dejal, da on

ne bo prišel več v gostilno in da bode
od obiska gostilne po svoji moči tudi
druge goste odvrčal. Vsakomur, kdor
pozna ljubljanske razmere, mora biti
takoj jasno, da se je obdolženčeva
jeza obračala v prvi vrsti proti Ko-
slerjevemu pivu, ki ga je točil
krčmar. S svojo grožnjo, da bode po
svoji moči goste od obiska Gerčarjeve
gostilne odvrčal, pa ni hotel obdol-
ženec ničesar drugega reči, kakor da
bode on skrbel za to, da se Gerčar-
jeva gostilna bojkotira, ker
toči Koslerjevo pivo. Verčičevo
pretenje je bilo gotovo v stanu pri-
praviti krčmarja Lovrenca Gerčarja v
strah in ga eventualno tudi prisiliti,
da preneha res z iztočevanjem Ko-
slerjevega piva. Po 20. septembru
se je slovensko prebivalstvo v Ljub-
ljani zavzemalo zato, da se naj od
slovenskih gostilničarjev več ne naro-
čuje Koslerjevega piva. Krčmarji,
ki so pa ostali še odjemalci te pivo-
varne, so se javno tudi po časopisju
proglasili kakor sovražniki sloven-
skega narodnega gibanja. Gerčar Lov-
renc se je torej moral po pravici bati,
da bode solietator Verčič, ki rad ve-
liko govori, uresničil svoje pretnje. Na
ta način bi zamogel Gerčar trpeti tudi
veliko gmotno škodo.

Verčič se zagovarja, da se je le v
šali prepiral s krčmarjem, da pa in-
krimnovane grožnje ni izustil.

V Ljubljani, dne 8. aprila 1909.

Trenz, I. r.

Obtoženčev zagovor.

Obtoženec pravi, da ni kriv.
Gerčarja pozna že dolga leta in njegovo
ženo je poznal gotovo že pred 20. leti,
ko je imela še prvega moža. Stanuje
poleg Gerčarjeve gostilne v nekdanji
meščanski vojašnici že kakih 10 ali 11
let in je zahajal do tedaj skoraj vsak
dan h Gerčarju. Tisti večer je večerjal
pri Zupanu, šel potem v družbi z Jo-
sipom Primožičem v kavarno »Merkur«,
od tam pa h Gerčarju, da Primožič sliši
v gramofonu »Tončkovega Francejana
bališ.« Ko sta sedela v gostilni, so
prišli noter fantje, od katerih eden je
naročil pivo. Na vprašanje, kako je to
pivo, je povedal gostilničar, da je —
Koslerjevo, na kar je dejal Primo-
žič, da ne bi bil prišel noter, če
bi bil vedel, da je to tak »pajzelj«, da
se toči v njem Koslerjevo pivo, na
kar je naročil fantom liter vina.
Obtoženec je tudi potem dal za en
liter, a rekel gostilničarju: »Če bi bil
vedel, da točiš Koslerjevo pi-
vo, ne bi bil zahajal k tebi in
sedaj za svojo osebo tudi nika-
dar več ne pridem, drugi pa ka-
kor hočejo!« Gostilničar pa mu je od-
govoril, da »Aurove gnojnice ne
bo točil.« Obtoženec odločno zanika,
da bi bil rekel, da bo odvrčal ljudi
od Gerčarjeve gostilne zaradi Kosler-
jevega piva in da bi bil zahteval,
da se sname Koslerjev reklamni napis.
Bil je pač to navaden gostilniški pre-
pir in gostilničar se je čutil razžalje-
nega edinole zaradi »pajzeljna«.

Dr. Hudnik prosi, da predsednik
konstatira, da je bila ovažba vložena
še 20. februarja, torej 33 dni
po dogodku.

Glavna priča.

Lovro Gerčar, gostilničar v Cer-
kvenih ulicah, priseže in potrdi, da je
Verčič res zahajal skoraj vsak večer,
da sta se tikala, bila prijatelja. Dne
17. januarja je prišel s Primožičem v
gostilno dvanajsto uro ponoči. Primo-
žič je dal groš za »bališ«. Pila sta vino
in bila mirna. Potem so prišli trije
fantje, od katerih je eden naročil pivo.
Primožič je dejal: »Kaj bode te Ko-
slerjevo pivo pilik« in je naročil
liter vina. Potem se je začel skupen
prepir radi piva. Odslej odgovarja priča
le na vprašanja.

Predsednik: Ali niso rekli, da
morate točiti Aurovo pivo?

Priča: Rekel sem, da točim že
10 let Koslerjevo pivo, zakaj bi
menjal! Verčič je na to začuden dejal:
Ali imaš res Koslerjevo pivo? To
se mora nehati! Ne boš Nem-
cev podpiral! — Priča potrdi, da
je Primožič izrekel besede: »Če bi
bil vedel, da je to tak pajzelj, da
se toči Koslerjevo pivo, bi ne
bil prišel noter!« Pravi nadalje,
da je slišal Verčiča reči: »ta tabla bo
šla dol«, obenem pa pravi, da je Verčič
brani sneti tablo, češ, saj je samo slo-
venski napis. Fantje so tudi rekli, da
ne pridejo več, ker toči Koslerjevo
pivo!

Predsednik: Ali je rekel Ver-
čič, da bo goste odgovarjal zaradi
Koslerjevega piva?

Priča: Da, rekel je, da me bo
»Narod« trgal, ker točim Ko-
slerjevo pivo! Primožič pa je re-
kel: Saj še vreden ni, da bi ga dal v
»Narod«. Drugi dan pa je prišel k
meni Potocnik in povedal, da je Ver-
čič obljubil fantom sodeček piva, ako
ne gredo več k meni v gostilno.

Na ponovno vprašanje predsedni-
kovo potrdi iznova priča, da je dejal
Verčič: »Kolikor bo v moji moči, bom
odgovarjal goste!« Priča pa mu je od-
govoril: Ena oseba ne more narediti

(Dalje v prilogi).

toliko. Če se dobro postreže, ljudje že pridejo. — Verčič da je gotovo vedel, da toči priča Koslerjevo pivo. Na vprašanje, kaj ga je najbolj razžalilo, pavi priča, da pretnja zaradi piva in pa »pajzljaj«.

Farbanje gostov.

Obtoženec pove, da ni vedel, da toči priča Koslerjevo pivo, in to tem manj, ker ima priča v svoji ledenici zalogo Goessovega piva in je tudi sam večkrat pravil gostom, da toči Reininghausovo ali Goessovo pivo.

Priča končno prizna, četudi zelo nerad, da je to resnica, da ima v svoji ledenici zalogo Goessovega piva, in se izgovarja, da je moral Verčič vedeti, da toči Koslerjevo pivo, ker je sam večkrat pil pivo pri njem.

Obtoženec: Najmanj dve leti že ne pijem piva, ker mi ga je dr. Jenko prepovedal.

Na vprašanje državnega pravdnika potrdi priča, da je obtoženec govoril one besede tako glasno, da so ga vsi morali slišati.

Dr. Hudnik: Razžalila vas je pa najbolj beseda »pajzljaj«? Kaj ne? Saj veste, zakaj! — Odgovor: Da!

Kako je prišlo do ovadbe.

Ovadba je bila vložena šele 20. februarja, dočim se je dogodek vršil dne 17. januarja. Priča prizna, da je sam šel h Grčarju in tamkaj povedal celo stvar. Prizna pa, da ni čutil nikakega bojkota vsled točenja Koslerjevega piva!

Obtoženec: Z ovadbo je bilo tako-le. V soboto zvečer je bil bal pri Grčarju. Bilo je veliko snega. Jaz sem šel domov in sem moral mimo Grčarja, kamor se je ravno pripeljal z izvoščkom zastopnik Koslerjeve pivo-varne, neki Tantschitsch. Na pragu pa je stala Grčarjeva žena, in ko me zagledala, je začela vpiti: »Če nas prav bojkotirate, ker točimo Koslerjevo pivo, pa imamo le dosti ljudi!« Par dni pozneje sem pa izvedel, da je bila cela stvar v dr. Egerjevi pisarni, ki pa se ni hotel pečati z njo. Nato pa so šli k deželni vladi, in v par dneh je bila po državni policiji vložena proti meni ovadba na državno pravdnštvo!

Predsednik priči: Ali ste čutili bojkot?

Priča: Tistih treh fantov ni bilo en mesec. Drugi so pa ravno tako zahajali k meni.

Druge priče.

Ivan Lotrič, mizarški pomočnik, izpove, da je tedaj njegov tovariš Vrabec prvi rekel, da Grčar toči Koslerjevo pivo, nakar je Verčič dejal: »Do danes nisem vedel, da točiš Koslerjevo pivo; če bi bil vedel, ne bi bil prišel nikdar in me tudi več ne bo!« Priča ni slišal, da bi bil Verčič pretil z odgovarjanjem gostov, slišal pa je Primožiča govoriti o »pajzljaju«. Vrabec je nekaj rekel: Tablo dol, Verčič pa je branil, da ne. Verčič je dejal nekaj gostilničarju, da ni nič njegovega. Slišal je Grčarja reči: »To je pišček, kdo bo pil Aurovo gnojnico!« Proti priči je Grčar prej večkrat trdil, da toči Reininghausovo ali Goessovo pivo, ne pa Koslerjevega!

Priča Grčar: To ni res!

Alojzij Drnovšek, kleparski pomočnik, je bil tisti, ki je tisti večer naročil pivo. Ko sta njegova tovariša vprašala, kako pivo je, je natakarcica povedala, da je Koslerjevo, kar je pozneje potrdil tudi gostilničar. Verčič mu je rekel, da naj bi točil Aurovo pivo, nakar je dejal gostilničar: »To je pivo, kdo bo pil Aurovo gnojnico!« Verčič mu je odgovoril: »Če bi vedel, da točiš Koslerjevo pivo, bi ne bil prišel noter in za svojo osebo ne pridem tudi nikoli več!« Da bi bil Verčič to rekel, da bo odgovarjal goste, ni slišal, tudi ne besede »pajzljaj«. Tudi proti tej priči je trdil Grčar, da toči Reininghausovo pivo, ne pa Koslerjevega. Priča ni bil pijan.

Izpovedba priče Ferdinanda Vrabca se prečita. Priča je izpovedal, da se je napram njemu in drugim gostom gostilničar Grčar vedno zvijal in izovarjal zaradi piva, češ, da toči, ali da je že naročil drugo pivo in ne več Koslerjevega. Dne 17. januarja je bil tedaj tudi pri Grčarju in zopet videl Koslerjeve plakate. Ves oni prizor je bil pač gostilniški prepir, kakor se navadno vrši med ljudmi ob pozni uri, ki so nekoliko razgreti vsled zaužite pijače. Cela stvar je vzela proti koncu značaj osebnih očitanih med Verčičem in Grčarjem.

Predsednik priči Grčarju: Ta priča torej tudi pravi, da ste se napram gostom zvijali, kako pivo točite! Priča Grčar — molči! Vsak čas pa s smehom pogleda nazaj tja v kot, kjer sedi zastopnik — Koslerjeve pivo-varne Tantschitsch. Kosler je torej videti, je Koslerjeva pivovarna zelo interesirana pri tej obnavi, ker pošlje k njej celo svojega zastopnika, ali pa menda ta zastopnik nima iz znanih vzrokov ravno preveč posla?

Josip Primožič, mizaraki poslovodja, je bil izpovedka sam tudi v preiskavi, katero pa je državno pravdnštvo ustavilo. Izpove, da je prišel z Verčičem h Grčarju in dal igrati »bališ«. Prišli so trije fantje. Eden je naročil pivo. Tu skoči eden od njih koncu in pravi: »Vidiš, Koslerjevo pivo toči, pa pravi hudič, da toči drugo pivo!« Priča je nato plačal liter vina, da ne bi se pilo pivo. Vino je gostilničar prinesel brez zadržke. Priča je tedaj rekel: Če bi bil vedel, da se tu toči Koslerjevo pivo, ne bi bil prišel noter.

Predsednik: Ali ste rekli tudi »pajzljaj«?

Priča: Saj sem bil, mislim, upravičen za to. Mu lahko dokažem. — Priča ni slišal, da bi bil Verčič pretil z odvrčanjem gostov.

Dr. Hudnik: Zakaj ste pa rekli »pajzljaj«?

Priča: Stanujem v bližini in sem že doživel več...

Dr. Hudnik: Je že dobro!

„Mörderbier“.

Marija Bergant, stara 61 let, je bila tisti večer tudi v gostilni pri Grčarju.

Predsednik: Kako pa to, da ste tako pozno v gostilni?

Priča: Stanujem v hiši. — Prišla je ob 10. v gostilno in bila tamkaj tudi, ko je prišel Verčič in drugi. Začeli so se prepirati radi piva in Primožič je rekel Verčiču: »Če bi bil jaz vedel, da si me zapeljal v tak pajzljaj, kjer se toči Koslerjev „Mörderbier“, bi ne bil šel s teboj!« Verčič pa je dejal: »Bomo pa tako naredili, da ne bodo več hodili ljudje Koslerjevega piva pit.« Priča potrdi tudi te besede ravnotako, kakor jih navaja obtožnica.

Dr. Hudnik: Torej, kaj je res? Predsednik priči: Ali ste bili tisti večer trezni?

Priča: Bila sem tisti večer trezna. Obtoženec pravi, da vendar on ne more uvesti nikakega bojkota pri gostilničarju Grčarju, saj ima vedno dovolj gostov — »zibendundcancgarjev.«

Avguštin Craighero je bil skupaj pri mizi z Bergantovo in nekim Italijanom. Slišal je prepir pri oni mizi, slišal je besede: »Koslerjevo pivo se ne sme piti!«, »siromak« in »tablo dol«, slišal je Verčičev glas, ali da bi bil Verčič to govoril, ne more reči. Bergantova se je pogovarjala z drugimi.

Evstahij Potočnik izpove, da je Verčič obljubil fantom sodček piva, da ne gredo več h Grčarju. Na natančnejše vprašanje pove, da ni on slišal Verčiča, temveč da mu je to povedal neki Franc Gorjup. Kje in kdaj, ne ve. V preiskavi pa je izpovedal, da je to bilo pred 17. januarjem v gostilni pri Mihelčiču in da je bil on tudi zraven.

Obtoženec odločno zanika, da bi bil v ta namen katerikoli komu obljubil pijačo.

Predsednik prečita ovadbo in konstatira, da je izšla od državne policije.

Dr. Hudnik: — oziroma od — interesenta.

Razne pomote.

Predsednik čita nato zaznamek o obtoženčevih kaznih, pri čemer obtoženec odločno oporeka, da bi bil katerikoli kaznovan z zaporom. Prizna, da je bil kaznovan z globami, a zaznamek ima dve kazni preveč zabeleženi. Ravnotako so tudi napačni podatki o njegovi starosti. Obtoženec je rojen 21. septembra 1865, ne pa leta 1868 meseca aprila.

Obtožitelj. — Zagovornik.

Državni pravdnik vzdržuje obtožbo, češ, da je obtoženec v resnici hotel izsiliti s pretno oškodovanje od gostilničarja, da opusti Koslerjevo pivo. S svojo grožnjo ga je hotel spraviti v strah. Razmere so pa bile tedaj tudi take, da je taka grožnja lahko takoj vplivala, kajti septemberski dogodki še niso bili pozabljeni. Splošno pa je znano, da se je tedaj bojkotiralo Koslerjevo pivo. Ako gostilničar ni opustil Koslerjevega piva, nikakor ne vpliva na stvar. Rad priznava, da bi v drugačnih razmerah taka beseda ne imela takih posledic.

Dr. Hudnik odločno zanika, subjektivni moment za hudodelstvo po § 98 b. Vse je bilo le navaden gostilniški prepir. Ovadba se je čudnim potom vložila šele 33 dni po dogodku in sicer, kakor je jasno, po zastopniku pivovarne preko deželne vlade. Vmes je tudi dr. Egerjeva pisarna. In te »razmere!« Čudno, kdaj bodo neki nehale te »razmere!«

Predsednik ga ustavi.

Zagovornik nadaljuje, da je priča Grčar igral neko dvoživsko vlogo, farbal goste, kako pivo toči, da mu torej ni bogve kaj verjeti. Zapletel se je tudi v razna nasprotja, enako kakor priča Bergantova, ki potrdi vse, kar jo kdo vpraša. Gotovo pa Verčič, če bi bil tudi izjavil inkriminirane besede, ni imel hudobnega namena. V objektivnem oziru pa te besede, če bi jih bil tudi izjavil, ne morejo spraviti človeka v strah, kakor ima to v mislih § 98 b. Grčar je tudi sam potrdil,

da se ni bal in tudi ni nič storil, da bi se obvaroval posledic, temveč je dalje točil in toči Koslerjevo pivo in ima vedno dovolj gostov. Obtožencu se ne more priznati krivde niti v neobjektivnem niti v objektivnem oziru, naj ga sodišče torej oprosti.

Razsodba:

Predsednik proglasi razsodbo, po kateri se obtoženec v smislu § 259, 3, k. pr. r. oprošča obtožbe, da je zakrivil hudodelstvo javnega nasilstva po § 98 b. k. z. Sodišče se je prepričalo, ki je bil večletni prijatelj gostilničarjev, njegov stalni gost, ni imel hudobnega namena, če je izgovoril inkriminirane besede, temveč, da je to storil v pozni uri, razvnet po zaužitju pijače. Na drugi strani pa te besede, če so bile izgovorjene, po izpovedbi gostilničarja samega, niso bile sposobne pripraviti gostilničarja v strah, ker jih ni smatral za resne. Ker torej manj kajo okolščine, ki ustanavljajo dejanski stan hudodelstva po § 98 b, je sodišče obtoženca oprostil.

Drž. pravdnik prijavi ničnostno pritožbo.

Koslerjev zastopnik odide pobit. Mož je pričakoval menda vse kaj drugega.

Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj

sklicuje za

danes, dne 19. maja 1909 javen shod

ki se vrši

ob 8. uri zvečer pri „Lozaru“
na Sv. Jakoba trgu (Rožne ul.).

SPORED.

1. Obrtna šola na Prulah.
2. Razno.

Poročajo poslanci, obč. svetniki i. t. d.

Obrtna šola je za vse prebivalstvo šentjakobskega okraja silno važna, zato pričakujemo najobilnejše udeležbe.

Drobne novice.

* Umrl je v Gradcu 79letni V. Vlček, izumitelj in izdelovalec novih poštnih nabiralnikov, ki so upejani skoro po vseh avstrijskih poštah.

* Stavko kavarniških uslužbencev pričakujejo v kratkem v Budimpešti, ker so se vsed nesoglasij razbila vsa njihova pogajanja s kavararji.

* Zrakoplovstvo v Italiji. Laška vlada je dovolila nedoločeno vsoto za zgradbo 40 zrakoplovov za vojaške namene. Po načrtu mora biti 6 zrakoplovov gotovih že do pomladanskih orožnih vaj, 12 do jeseni in ostali tekom prihodnjega leta.

* Poštna stavka na Francoskem. Več odstavljenih poštnih uradnikov je prošlo za zopetni vsprejem, kate-rega je pa vlada odločno odklonila, s pristavkom, da namerava še več uradnikov odpustiti. — Pri včerajšnjem shodu stavkajočih je neki vodja jasno izrazil, da je stavka podobna revoluciji, kateri se pridružijo vsi delavski sindikati. — Nek odposlanec je izjavil, da so na stališču, da ni treba več govoriti, marveč naj odloči fizična moč. Z navdušenimi klici »Živela revolucionarna stavka«, so se razšli s trdnim sklepom do skrajnega vstrajati.

* Mohamedansko vseučilišče v Budimpešti. Za bosanske mohamedanske dijake nameravajo baje na poziv ogrskega finančnega ministra ustanoviti v Budimpešti mohamedansko vseučilišče. Dotični statut predlože v kratkem ogrskemu parlamentu.

* Vožnja na severni tečaj. V Kristijanji pričakujejo te dni Amerikana Wellmana, ki odpotuje s svojo posebno ladjo »Arctic« na severni tečaj. Na ladjo nalože tudi velik zrakoplov, s katerim se namerava dvigniti, ko ne bo mogel z ladjo prodreti.

* Preganjanje protestantskih duhovnikov. Profesorja verouka protestantovskega vseučilišča v Saropataku dr. Evgen Jovanya so radi umazanih denuncijacij njegovih navideznih, toda zavistnih prijateljev poklicali pred cerkveno razsodišče, pred katerim bo bržkone obsojen, zgubil službo in izobčen. — Kot glavna krivda se mu predbaciva sledeči odstavek nekega njegovega versko-znanstvenega dela, v katerem pravi: Kalvin je bil mračnjak, ki je vbijal prostost mišljenja. Kristovo vstajenje je pobožna mitološki pravljica, ki je nastala šele po njegovi smrti. Protestantovska vera ni prav nič

boljša kot katoliška, kajti obe iščeta z milim zvončkom ovčice, da jih strižeta, obe pa tudi enako preganjata in hudobno zatirata drugoverce. Zakaj, pravi nadalje, konstruirata in stvarjata vedno nove čudeže, in jih vlačita za lase na dan, ko bi jima morala zadostovati, če bi bili res tako sveti, kakor se hlinita neizkušnemu ljudstvu, že veličastna in mučeniška smrt Kristusova, kakor nam jo opisujejo. — Take in podobne misli, ki nam značijo globoko in samostojno mišljenje učenjaka, tvorijo torej to moderno obtožnico, ki bo vrgla in uničila pred inkvizicijskim cerkvenim sodom moža učenjaka in to v 20. stoletju, v imenu osebnosti, ki bi bile pač umestnejše, možu nasprotno dokazati, kakor ga pa hlapčevsko ubijati.

Rnjževnost.

— „Slovenski trgovski vestnik“ ima v svoji 5. št., ki je izšla 15. maja, sledečo vsebino: Mednarodni karteli in trstni s posebnim ozirom na naše izseljniško vprašanje. Praktična geologija. Javna trgovska družba. Slov. trg. društvo v Celju. Slov. trg. društvo v Mariboru. Društvo slov. potnikov v Ljubljani. Raznoterosti, med katerimi posebno opozarjamo na odstavek: Specijacija v slovenskih rokah in društvene vesti.

Častiti someščani!

Slov. del. pevsko društvo »Slavec« proslavi svojo društveno 25letnico z velikoprepovedno slavnostjo v Ljubljani v dneh 27., 28., in 29. junija t. l. Na slavnost prispó pevski in narodna društva iz vseh slovenskih pokrajin, a v jako mnogobrojem številu bratska češka in hrvaška pevka društva. Obratamo se do Vas dragi someščani z vljudnim vabilom radi prenočišč dragim našim bratom gostom in Vas prosimo, da sporočite koliko gostov bi Vam bilo mogoče prenočiti v dneh 26., 27., in 28. junija, bodisi iz gostoljubnosti ali proti primernemu plačilu. Cenjena sporočila prosimo na naslov: L. Černe, trgovina z zlatino v Wolfvih ulicah št. 3 ali naravnost na

Slavnostni odbor „Slavca.“

Telefonska in brzoglasna poročila.

Tudi dr. Ploj je propadel!

Celje 19. maja. V ptujskem okraju je bilo oddanih 3533 glasov. Od teh so dobili: dr. Ploj 1185, Kolarič 1068, Ozmec 1908, Meško 1944, Ornič 294 in Visenjak 180 glasov. Izvoljena sta torej klerikalna kandidata Ozmec in Meško. Rezultat volitve so v Gradcu proglasili šele snoči. Zakaj so tako dolgo mečkali, ni znano. Govori se, da namestništvo še sedaj nimá rezultata volitev iz dveh občin.

„Slovanska enota“.

■ Dunaj, 19. maja. »Slovanska enota« je imela danes pod predsedstvom dr. Kramarja sejo, v kateri je sklepala o svoji taktiki v sejah poslanske zbornice po binokostih.

Proračunski odsek.

Dunaj, 19. maja. Proračunski odsek je nadaljeval razpravo o budgetu železniškega ministrstva. Železniški minister Wrba je imel govor, v katerem se je izrekel proti podražavljenju Južne železnice.

■ Inštalacija praškega župana

Praga 19. maja. Danes je bil znova za župana slovesno inštaliran dr. Groš. Namestnika Choudenhoveja, ki biva na Dunaju, je zastopal namestniški svetnik dr. Vojaček. Vladni zastopnik je govoril češko in nemško, kar je izzvalo veliko nevoljo vzpričo dejstva, da se pri inštalaciji brnskega župana vladni zastopnik nikoli ne upa izpregovoriti niti besedice češki, dasi je Moravska po dveh tretjinah češka dežela.

Hrvaški ban pri cesarju.

■ Budimpešta 19. maja. Hrvaški ban baron Rauch se je danes odpeljal na Dunaj, kjer ga bo jutri sprejel cesar v privatni avdijenci. Govori se, da je cesar pozval Raucha k sebi, da mu poroča o zagrebškem »velezdajniškem« procesu. Zatrjuje se, da bo v kratkem na cesarjev ukaz ustavljena nadaljna razprava proti obtoženim Srbom.

Radi poljske zastave.

Stilsko (Šlezija), 19. maja. Poslanec Stojalowski je razobesil na svoji hiši rdečo-belo poljsko zastavo. Nemci so naskočili hišo in jo hoteli demolitirati. Orožniki in redarji so s težkim trudom razgnali demonstrante.

Knez Nikola dementuje.

Cetinje 19. maja. Črnogorska vlada dementuje v imenu kneza Nikole z vso odličnostjo vest, da bi bil knez v kakršnikoli zvezi z vohunom Gjorgijem Nastićem. Vse dotične vesti so izmišljene in zlagane.

Sokolska slavnost v Petrogradu.

Petrograd 19. maja. Prva prireditelj petrogradskega Sokola se je završila s prekrasnim uspehom. Pozdravni govor je imel starosta Sokola poslanec Gižickij, ki je sklenil svoj govor s pozivom, naj Slovani pokopljejo svoje stare spore ter se združijo v eno veliko bratsko družino. Slavnostno predavanje je imel grof Vladimir Bobrinski. Sklenil je svoj govor z besedami: »Ruski narod stopa sedaj po poti, ki mu jo narekuje kri, po poti rusko-slovenski roki v roki s svojimi krvnimi brati in zavezniki«. Na to je godba svirala novo rusko sokolsko koračnico, ki se končuje z verz: »Hej Sokoli poletite tjakaj, — kjer Slovani žive ravnopravno, — mirno, složno, svobodno in slavno!« Prireditelj se je končala s telovadbo in prostimi vajami in je napravila na občinstvo globok vtisk. Sokolu je pristopilo več najodličnejših oseb.

Parlamentarna zveza v ruski dumi.

Petrograd, 19. maja. Osnovala se je parlamentarna zveza, v katero je vstopilo 21 poslancev. V novi organizaciji niso zastopani socialisti in desničarji. Predsednik te zveze je poslanec Jefremov. Med tremi podpredsedniki je tudi vodja konstitucionalno-demokratske stranke (kadetske) Pavel Miljukov. Vseslovanska konferenca v Petrogradu.

Petrograd, 19. maja. Vseslovanska konferenca, omejena na člane odsekov, izvoljenih na lanskem praškem kongresu, je določena na čas od 23. do 28. maja. Iz Prage so se že prijavili: poslanec dr. Kramar, bančni ravatelj dr. Preiss, dr. Černy in starosta »Sokolske Zveze« dr. Scheiner. Izmed Slovencev se udeležijo konference poslanec Ivan Hribar. Vseslovanska razstava bo l. 1912. v Moskvi.

Gospodarstvo.

— Dobavni razpis. C. kr. oskrbnštvo

poštne ekonomije na Dunaju naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da si potom javne ponudbe nabavi za leta 1910, 1911, odnosno 1912 razne predmete, med katerimi so tudi: platneno, bombažno, sukneno in volneno blago, ovitki iz papirja, napisne table, ščetarsko blago, predmeti iz železa in medi, zaboji, materialno blago, žebliji, razni papir, milarsko, vrvarsko blago, tehtnice in uteži, plahte za vozovc, kolomaz, vata, orodje i. dr. Pismene ponudbe je vložiti najkasneje do 29. maja t. l. 12. ure opoldne pri omenjenem oskrbnštvu (K. k. Postökonomie-Verwaltung, Wien, I., Postgasse 7). Razglas, obsegajoč natančnejše pogoje in zaznamek predmetov, katere je dobaviti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled ter se na željo tudi dopošlje.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. C rila in Metoda. G. F. Nemec iz Nabrežine K 5-11, kateri so bili nabrani v družbi slovenskih lovec po inicijativi g Ivana Perica. — Učenci I. c. razreda nabrali so na izletu pod vodstvom g. prof. Kobala K 320 Gospod Peter Šterk K 25, povodom otvoritve svoje trgovine. Skupaj K 3331. Srčna hvala! Živeli!

V. Izkaz prispevkov za Alija-žev dom: Od 1. do 12. maja t. l. so došli blaginiku S. P. D. sledeči prispevki: a) slavni slovenski denarni zavodi: Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki. Posojilnica v Kranjski gori po 50 K, Goriška ljudska posojilnica 30 K, Hranilnica in posojilnica v Česnjici, Okrajna posojilnica v Ormožu po 20 K, Kmetijsko društvo v Gorjah 10 K, Hranilnica in posojilnica v Boljuncu 5 K, Hranilnica in posojilnica v Arčičah 4 K, b) iz nabiralnikov: pri „Belem volku 11 kron, pri Jerneju 31 K, c) gg Jos. Bole v Reki, klub slov. napr. dijakov v Celju po 50 K, dr. Karel Chodonsky v Pragi 40 K, Mat. Marinček, notar 20 K, Lojzika Dolencčeva v Ajdovščini nabrala 20 kron, Viljem Kosem nabral 13-63 K, l. Magdič 12 K, dijaki V. b) razreda c. kr. višje realke v Ljubljani nabrali 11 K, Fr. Korošec, dr. Fr. Kogoj, župn. Ludvik Škufca, R. Perušek, F. I. Popper v Chrudimu, dr. M. Murko v Gradcu po 10 K, A. Volk nabral pri Novem svetu 8 K, I. Rožun v Litiji 7 K, Ivan Lauter, polic. svetnik, Fr. Bartol, drž. poslanec, Franc Pavšič, Fran Pavlin, Karel v. Schmoll na Dunaju po 5 K, Nattansch & Haneeschka na Dunaju, Robert Koprinski v Pošgi po 8 K, vesela družba Muslovič na Šmarji gori 2-40 K, Bogomir Tršček, Jurij Jakelj, Janko Svetlin, dr. Ošbolt Ilavnik po 2 K, dr. J. Doljan in notar Završnik 4 K, A. Gabrijelič, L. Jutrač, Marija

Novak, Jos. Weibl, Avg. Accetto, L. Jak, Jos. Cihna, O. Skušek, Vomo in Stefan Mencinger Jak. Accetto, Jak. Miklavčič, dr. Jos. Lavrenčič, Iv. Steh, Fr. Šorn, M. Kuntarič v Požigi po 1 K, Jos. Šepeta-vec, t. govec v Idriji nabral 56 50 K, da-rovali sp: Alojzij Pegan 10 K, Bal. Bähler Fr. Ka. Goli, Drag. Lapajne, Kaj. vit. pl. Premarstein po 5 K, Jos. Šepet, tavec, Karel Treven po 3 K, J. Gruden, Fr. Kavčič, Fr. Demšar, D. Pirc, po 2 K, Fr. Tavzes, P. Lapajne, O. Novak, Fil. Vidic, J. Bajželj, Rud. Pleskovič, Jul. Nar-dia, Rud. Potočnik, dr. Jos. Mencej, Boris in Natalija Šepetavec, Neimenovan po 1 krono, I. Knez 50 h, župnik Alojzij Ci-lenšek nabral 56 40 K, darovali so: gg. župnik Alojzij Cilenšek, 11 K, slav. Ma-kolska posojilnica 10 K, Al. Kramaršič, kaplan 6 K, Fr. Bohek, dekan 3 K, Jož. Roštohar, dekan župnik v pok. Al. Musi, Jož. Musi, Mir. Volčič po 2 K, Eliz. Bo-hak, Fr. Čosel, Jože Čade, Jož. Detiček, A. Knaflič, Berta Knaflič, Fel. Mohor, Mart. Medved, Fr. Roner, Al. Sagoj, M. Šamperl, Al. Šoba, Ana Šterk, Jože Šterk, dr. Jan. Tomažič, Mart. Tomažič, Fran Trop, Fran Višner po 1 K, Lud. Šterh 8 letni turist 40 h, gđc. Ančka Accetto nabrala 42 40 K, darovali so: ga. Zina Kamenšek 20 K, Ivana Seunig 5 K, gg. Škerjanc, Šelko, D. Seravalli, A. Bonar po 2 K, gđc. Rozalija Pavšek, Mar. Lu-bajnshek, Berta Počivalnik, gg. Milko Krapeš, I. Pavšek, Ign. Banko, Dekleva, Fr. Pauer, Fr. Beber, Pok po 1 K, Nei-menovan 1 40 K. Skupaj 739 33 K — Vsem darovalcem in nabiralcem najskre-njejša zahvala!

V Ljubljani 12. maja 1909.
A. Šusteršič t. č.
blagajnik S. P. D.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem franco-skem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila zlasti koristnega kot bolesi utešujoče, dobro znano antirevma-tično mazilo. V steklenicah po K 1 90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekar-nar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJU, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, za-menovan z varnostno znamko in podpi-som 4 8 - 7

Hennebergova svila

samo direktno! — črna, bela in barvana, od 1 K 35 h meter naprej za bluze in obleke Franko in že ocarinjeno se pošlje na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. **Tovarna za svilo Henneberg, Zürich.** 1 131—2

Najzanesljivejše varstvo
proti nevarnim poletnim driskam
bi morala poznati vsaka mati, ki se boji za življenje svojega ljubljence. Ob prehrani s „Kufek“ spada mo-tenja prebave k redkostim. „Kufek“ ima največjo redilno moč ter dela otroke zdrave, krepke in odporne proti mnogim otroškim boleznim.

Priporočamo našim rodbinam
kolinsko cikorijo. 900—12

Dr. J. Z., zobozdravnik, Moravska Ostrava. Natančno in temeljito sem preis-kusil Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preizkušnja in večletna raba izpričala, da je v resnici dobro. In to je: „Seydlitz“.

Proti prahajem, luskinam
in izpadanju las
deluje najboljša priznana
Tanno-chinin tinktura
za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodom 1 krono. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specializiranih, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Reslova cesta št. 1.
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
jubil. mostu. 19—20

Šjubim samo eno, fino, majhno,
■ ki sem ji hvaležen za mnogo dobrot:
■ sodeneko mineralno pastilo (Fayeve
■ pristno) Če kdaj kajljam, pa si takoj
■ vzamem pastiljo. Če sem prehlajen,
■ zadošča 6 do 0 pastilj, da izginejo
■ vse mlačne neprijetnosti. Ako imam težek
■ zatar, pa rastopim pastilje v toplem
■ mleku in v par urah sem zopet dober.
■ Fayeve pristne sodenice stanejo samo
■ K 1 25 škafličica in se dobivajo po
■ vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah
■ z mineralnimi vodami.
Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W.
Th. Guntzerl na Dunaju IV/4, Grosse Neu-
gasse 17.

Rogaški „Styria-vrelec“
zdravilna voda proti
želodčnim oteklinam in krčom **Zdravilne**
Brightovim vnetjem obisti priporočene
kataru v goltanou in jabolku
kataru v želodcu in črevesu
diatezi vodne kisline
sladkorni grizi
zaprtju
bolečinam na jetrih.
izvrstni
zdravilni razpol.
1218—5

Javna zahvala.
Podpisani udeleženci vodovoda v Stari vasi pri Žireh izrekamo s tem vsem tistim gg. deželnim in državnim poslancem kakor tudi vsem, ki so nam s svojim vplivom in dobrohot-nostjo pripomogli, da se nam je iz plačala deželna podpora v znesku K 2 800, najskrenejšo zahvalo.
Za udeležence vodovoda v Stari vasi pri Žireh:
Matija Gostiša
posestnik in krčmar.
1974

+
Globoke žalosti potrti javljamo, da je naša ljuba, nepozabna mati,
stara mati, sestra in tašča, gospa
Viktorija Stegnar roj. Levak
danes, 19. maja ob polu 10. zjutraj, večkrat previdna s svetimi zakra-
menti za umirajočo, po dolgi hudi bolezni, v 63. letu starosti, mirno
zaspala v Gospodu.
Pogreb drage rajnice bo v petek, dne 21. maja ob 5. popoldne iz
hiše žalosti Pred Škofijo št. 1,
Priporočamo jo v molitev in blag spomin.
V Ljubljani, dne 19. maja 1909. 1997
Ivan Grobelnik, Minka omož. Grobelnik, Ivana Fleischmann,
trgovca, zet. hči. sestra.
Aleksander, Marjetica, Emerik, Madeleine,
vnuki in vnukinje.

Modni salon za damske klobuke
P. Magdió
Ljubljana, hotel „pri Maliču“, Ljubljana
(nasproti glavne pošte)
priporoča damske klobuke v veliki izbiri oblike, cvetlice,
peresa, kitničarija. Bariški modeli znatno znižane cene.
Posebni oddelki v prvem nadstropju. 1961—1

Tri pare pavov
3 samce in 3 samice
proda po nizki ceni 1978—1
FRANC KALAN, Žirovnica na Gorenjskem.

Kupujte vipavska vina!
Reklamni odbor za izvoz vipavskih vin v Vipavi
posreduje brezplačno prodaj belih namiznih in sortiranih vin
izborne kvalitete direktno od vinogradnikov vipavskega sodnega
okraja. — Cene niske. — Pristnost zjamčena. — Vsorci na
raspolago. — Posodo bi bilo poslati franco do Ajdovčine ali
Postojne. — Naročila se sprejemajo le med 10 hl.
Kdor pa želi naročiti manj kot 10 hl, naj se obrne na
takojšnje kmetijske društvo ali pa na prvo vinorodno za-
drugo v Vipavi.
1956—2
Reklamni odbor v Vipavi.

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 19. maja 1909.
Tovarna
Pšenica za julij 1909 za 50 kg K 12 80
Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 15 —
Rži za okt. za 50 kg K 9 76
Koruzna za maj za 50 kg K 7 76
Koruzna za oktober za 50 kg K 7 91
Oves za okt. za 50 kg K 7 56
Miklavčič 6—10 via. višje.
meteorološki poročila.
Poročilo pod srednjim 1909. Srednji letni padež 730 0 mm.
18. 9. sv. 740 8 15 6 sl. svzhod oblačno
19. 7. sv. 741 8 13 1 sl. svzhod del. obl.
2. pop. 741 6 19 1 sr. vzhod del. obl.
Srednja večerajšnja temperatura 16 1°
norm 14 4° Padavina v 24 urah 0 8 mm.

Zahvala. 1986
Za mnoge dokaze presrečnega
sočutja med boleznijo in ob smrti
našega iskreno ljubljenega soproga,
očeta in starega očeta, gospoda
Luca Škerleta
izrekamo vsem sorodnikom, prija-
teljem in znancem, ki so spremili
dragega pokojnika k zadnjemu po-
čitku, najtoplejšo zahvalo.
V Ljubljani, 19. maja 1909.
Žalujoča rodbina Škerle.

+
Globoke žalosti potrti javljamo, da je naša ljuba, nepozabna mati,
stara mati, sestra in tašča, gospa
Viktorija Stegnar roj. Levak
danes, 19. maja ob polu 10. zjutraj, večkrat previdna s svetimi zakra-
menti za umirajočo, po dolgi hudi bolezni, v 63. letu starosti, mirno
zaspala v Gospodu.
Pogreb drage rajnice bo v petek, dne 21. maja ob 5. popoldne iz
hiše žalosti Pred Škofijo št. 1,
Priporočamo jo v molitev in blag spomin.
V Ljubljani, dne 19. maja 1909. 1997
Ivan Grobelnik, Minka omož. Grobelnik, Ivana Fleischmann,
trgovca, zet. hči. sestra.
Aleksander, Marjetica, Emerik, Madeleine,
vnuki in vnukinje.

Modni salon za damske klobuke
P. Magdió
Ljubljana, hotel „pri Maliču“, Ljubljana
(nasproti glavne pošte)
priporoča damske klobuke v veliki izbiri oblike, cvetlice,
peresa, kitničarija. Bariški modeli znatno znižane cene.
Posebni oddelki v prvem nadstropju. 1961—1

Tri pare pavov
3 samce in 3 samice
proda po nizki ceni 1978—1
FRANC KALAN, Žirovnica na Gorenjskem.

Kupujte vipavska vina!
Reklamni odbor za izvoz vipavskih vin v Vipavi
posreduje brezplačno prodaj belih namiznih in sortiranih vin
izborne kvalitete direktno od vinogradnikov vipavskega sodnega
okraja. — Cene niske. — Pristnost zjamčena. — Vsorci na
raspolago. — Posodo bi bilo poslati franco do Ajdovčine ali
Postojne. — Naročila se sprejemajo le med 10 hl.
Kdor pa želi naročiti manj kot 10 hl, naj se obrne na
takojšnje kmetijske društvo ali pa na prvo vinorodno za-
drugo v Vipavi.
1956—2
Reklamni odbor v Vipavi.

Hiša
ležeča v sredini mesta,
z obširnimi dvoriščem
in velikim vrtom ter
kletnimi prostori, tudi
za obrt pripravna, je iz
prostitih rok naprodaj.
Naslov pove uprav.
„Slov. Naroda“. 1905
v Ljubljani

Gradež
Dr. J. Jirsa
bivši operator na kitalki prof.
Alberta in Lorenza in bivši pri-
marji po čiščenju letovščih
se priporoča Slovincem.
1987—1

APNO
najboljše kakovosti
priporoča 982
Ivan Sulčič,
posestnik apnenice.
Zidani most, Štajersko.

Iv. Bizovičar
umetni in trg. vrtnar
Ljubljana, Kolesijske ul. 16
se priporoča za
nasaditev vrtev, parkov in
balkonov. — Velika izbira
cvetočih in listnatih rastlin,
vrtno, prezimujočih cvetlic
(perene), krasna cvetlična
grmovja, konifere, cvetlice
za okna in balkone.
Izvrstje šopke, vence in bukete
za razne prilike.
Belo umetniško okrasno in po
solidnih cenah. 1542 7
Trgovina s cvetlicami itd.
Naročila na deželo hitro in vestno.

Grand hotel „Union“.
Ob priliki otvoritve vrta
se vrši jutri, v četrtek, dne 20. t. m. 1994
velik KONCERT
Slov. Filharmonije.
Ob neugodnem vremenu se vrši koncert v veliki dvorani pri pogrnjenih mizah.
Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 60 vinarjev.
K obilni udeležbi vabi vljudno uprava hotela.

Pozor!
Pozor!
Nova modna trgovina za gospode in dame
Ljubljana **Peter Šterk** Ljubljana
Stari trg št. 18
se priporoča slav. občinstvu kot zelo solidna za nakup raz-
nega modnega blaga.
Velika zaloga moškega, ženskega in otročjega perila, najmoder-
nejših bluz, spodnjih kril, modercev, predpasnikov, rokavic, no-
gavic, ovratnikov, kravat, šerp, pajčolanov, žepnih robčkov.
Otroške obleke, svile za bluze in hlače, svilni trakovi,
pajčolani, vosečine, posamezniki, harte, šipe, šipkasti
ovratniki in vse potrebno za življenje.
Velika zaloga najnovjših 1936—1
moških klobukov, čepic in slamnikov.

MLIN
s potimi točaji in stopami je na
prodaj. Za denar se počaka.
Več se izve pri Fr. Glavanu,
Ger. Kot, pošta Dvor. 1978—1
Naprodaj je
graščina v prekrasni legi z že sgra-
jeno vodno silo. Vodna sila se tudi
da v zakup.
Več pod „Santhal“ Celje, poste
restante 1969—1
Pristni, rdeči

vinski jesih
liter po 32 vin. se dobi pri F.
CASCIO, Šelenburgova ulice 6.
v Ljubljani. 1972—1
Proda se boljše vrste
dalnogled s torbica
še malo rabljen, po ugodni ceni.
Naslov pove upravništvo „Slov.
Naroda“ 1984

Proda se
ново kolo
(1 mesec voženo) s prostim tekom.
Več pove Ludvik Horvat, urad-
nik pri dr. Ivanu M. Hribarju, od-
vetniku v Ljubljani, Stari trg št. 26,
II nadstropje. 1992—1
Več mladostnih
delavk
v starosti 14—18 let se sprejme za
trajno delo.
Kje, pove upravništvo „Sloven-
skega Naroda.“ 1993

Ura z verižico
samo 2 K. 1967
Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja
šleska razpošiljevalnica: prekrasno pozlačeno,
36 ur idočo precizijsko uro na sidro, z lepo
verižico za samo K 2 — kakor tudi triletnim
pisanim jamstvom — Po povzetju razpošilja
Prusko-šleska razpošiljevalnica
A. Gelb, Krakov 43.
Za NB. neugajajoče denar nazaj.

Ravnekar je izšel
1799 6
zanesljivi najnovejši
vozni red
veljaven od majnika do oktobra.
Radi lične majhne oblike je za turiste
in izletnike posebno pripraven.
Dobiva se za 20 vinarjev pri
Fr. Igliču
v Ljubljani, Mestni trg št. 11.

Grand hotel „Union“.
Ob priliki otvoritve vrta
se vrši jutri, v četrtek, dne 20. t. m. 1994
velik KONCERT
Slov. Filharmonije.
Ob neugodnem vremenu se vrši koncert v veliki dvorani pri pogrnjenih mizah.
Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 60 vinarjev.
K obilni udeležbi vabi vljudno uprava hotela.

Pozor!
Pozor!
Nova modna trgovina za gospode in dame
Ljubljana **Peter Šterk** Ljubljana
Stari trg št. 18
se priporoča slav. občinstvu kot zelo solidna za nakup raz-
nega modnega blaga.
Velika zaloga moškega, ženskega in otročjega perila, najmoder-
nejših bluz, spodnjih kril, modercev, predpasnikov, rokavic, no-
gavic, ovratnikov, kravat, šerp, pajčolanov, žepnih robčkov.
Otroške obleke, svile za bluze in hlače, svilni trakovi,
pajčolani, vosečine, posamezniki, harte, šipe, šipkasti
ovratniki in vse potrebno za življenje.
Velika zaloga najnovjših 1936—1
moških klobukov, čepic in slamnikov.

V našem se odda takoj z vsem potrebnim orodjem dobro opremljena

strojarnica

v Idriji v sredini mesta ob glavni ulici.
Ponudbe sprejema posestnica Ma-
rija Štravs v Idriji št. 101 1947-2

Nekaj 100 hektolitrov dobrih
belih in rdečih vin

lastnega pridelka iz ameriških trt
oddaja od 24 h naprej kneza Auers-
perga graščinska uprava Belay,
pošta Gorovlje v Istri.
Vzorci gratis. 1956-2

Lepo veliko posestvo

se da v najem ali se pod ugodnimi pogoji tudi proda. — Gostilna dobro obiskovana, vodovod na vrtu, v hiši in v vseh gospodarskih poslopih. Senčnat vrt in kegljišče. Gostilna stoji ob cesti, dobro renomirana, prva v kraju in od ptujcev ter izletnikov dobro obiskovana.

Več se izve v gostilni Jalen v Kropi. 1942-8

2-4 krone na dan stalnega zaslužka.

Iščemo za prevzete pletenega blaga osebe, ki bi na našem stroju delale doma za naše podjetje. Pred-
znanja ni treba. Pouk zastoj. Od-
daljenost ni zapreka. Z majhnimi
nabavnimi stroški gotova ekvi-
stencija. Pismeno jamstvo za stalni
zaslužek. Lahko in ugodno delo ob
vsakem položaju. Zahtevajte vse-
kakor naš prospekt. 650 8
Domača industrija trikotarje,
Zagreb, Ilica 98.13.

Za šport in promet.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus,
Regent in drugih specialnih
znamk ter posameznih delov.

Jzposojevanje koles

prejem koles za emajliranje,
ponikanje ter popravila

13 solidno in ceno. 1590

Karel Čamernik

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

SUKNA

In modno 749 41
blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.
Tvorniške cene. Vzorci franco

Prigovora svoje popolnoma sveže

A. Lukič

Pred škofijo 19

najmodernejšo konfekcijo obleke

za gospode, dame, dečke, deklice in otroke
po najnižjih cenah. 1955-30

Predstave ob delavnikih:
ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri

Ob nedeljah in praznikih:
ob 10. in 11. uri dopoldne in
ob 2., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.
Vsake sobote in ura po programu
Slike se dobivajo samo iz prve svetovne
pariške tvornice Pathé Frères.

Kinematograf Pathé
prej. „EDISON“
Dunajska cesta, nasproti kavarne „Evropa“.

Cene prostora:
I. prostor 50 vin., II. prostor 40 vin.:
I. prostor otroci 40 vin., II. prostor
otroci in vojaši do srednjega 30 vin.
Vrtač (trikotaj in sobota)
od 2. do 6. ure predstave za učence
po znižani ceni. I. prostor 20 vin
II. prostor 10 vin. 1975

Dva spretna 1964-2

ključavničarska pomočnika

za stavbna dela sprejme proti dobri
plači Frano Pilke, ključavničarski
mojster, Cesta na drž. železnice 10.

Mestna hranilnica v Radovljici
raspisuje službo

praktikanta

Prosilci, ki morajo dokazati, da so
obiskovali trgovsko šolo, naj vložijo
prošnje do 5. junija t. l. pri podpi-
sanem ravnateljstvu. Plača po do-
govoru. 1941-3

**Ravnateljstvo mestne hranilnice
v Radovljici**

Naznanilo.

V konkurno maso Ivana Belta,
bivšega trgovca v Štepanji vasi spa-
dajoče, dosedaj še ne isterjane ter-
jatve na glavni in stroški v skup-
nem znesku 12.815 K 39 h se bodo
brez jamstva mase za njih resničnost
in isterljivost potom javne dražbe
proti takojšnjemu plačilu skupila na
roke oskrbnika mase prodale pri tem
sedišču v sobi št. 123
dne 25. maja 1909
dopoldne ob 10. in sicer tudi pod
nominalno vrednostjo.

Natančna pojasnila daje konkurni
upravitelj g. dr. Hudnik, odvetnik v
Ljubljani. 1971-2

C. kr. dež. sodnica v Ljubljani
odd. III. dne 14. maja 1909.

Trgovski sotrudnik

35 let star, zmožen slovenskega in nemškega
jezika v govoru in pisavi, popolnoma izurjen
v mešani stroki, prve vrste prodajalec, želi
premeniti svoje službo od 20. maja do
1. junija 1909.

Ponudbe pod „Postament št. 100“
na upravništvo „Slov. Naroda“. 1945-2

Veliko posestvo

na Spodnjem Štajerskem, četrt ure
od Celja, ob državni cesti na Spodnji
Hudnji, obsegajoče hišo, 2 hleva, 2
kozolca, dalje sive in velik trav-
nik, zraven poslopja prostor za
stavbo, en oral vinogradi in go-
stilna zraven. — Blizu polovica
je vknjiženega. Proda se prostovoljno.

Kupei naj se obrnejo do g. Va-
lentina Kovača, veleposelnika v
Lipi, Štore pri Celju. 1949-2

Hutter & Schrantz d. d.

Dunaj, Mariahilf in Praga-Bubna. 1551-8

OGRAJE, PLOTOVI ZA PARKE ZA DIVJAČINO,
BODEČA ŽICA, ŽIČASTI MODROCI, ŽELEZNI PO-
STELJNJI. PRORAČUNI ZASTONJ.

Novo!
90% manj prostora potrebujejo patentovane
„Kolumbus“ 1639-8

skladne mize in skladni stoli
za vrtove in vile ter gostilniške salone

ki jih izdeluje in zalaga parna tovarna lesnih izdelkov

Fr. Burger v Spod. Šiški.

Novo!

Projektirane in izdelane po naročilu
vrednosti 100.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97.814.430-97 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseslovenske slovenske-narodne uprave.

Generalni zastop v Ljubljani, Nigar pisarne so v lastnej bančni hiši
v Gornjoradski ulici št. 12.

Vodovodi

inženir-hidrotekt 653 14

Konrad Lachnik, Ljubljana

kanalizacije, kopališke naprave

Beethovenove ulice št. 4. Brzjavlj.: Lachnik-Ljubljana.

„SLAVIJA“

12-56

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fendi: 41.335.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97.814.430-97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseslovenske slovenske-narodne uprave.

Vsa polnoma daje:

Generalni zastop v Ljubljani, Nigar pisarne so v lastnej bančni hiši
v Gornjoradski ulici št. 12.

Ustanovljeno leta 1857.

Zavod za pohištvo in dekoracije, Fran Doberlet v Ljubljani, Frančiškanske ulice št. 10.

Pohištvo vsake vrste od najenostavnejšega do najumetnejšega. Siladišče tapet, oboknic in okenskih karnis, zaves in preprog.

Velika izbira pohištvenega blaga itd. Enostavne in razkošne ženične opreme v najsolidnejši izvršbi. 1493-7

Uredba celih hotelov in kopališč.

Trajno delo z dobre plače dobila

2 mizarska pomočnika

pri AL. GRUBERU, miz. mojstru v št.
Vidu na Glavi, Koroška. 1902-2

Dobre ideje 1959-2

trgovina

s mešanim blagom se da takoj v
najem.

Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Iz preste roke se proda na
Bledu (Grad) 1943 2

HIŠA

obstoječa iz štirih sob, dveh kuhinj,
kleti in sadnega vrta. Hiša stoji ob
glavni cesti, ima srenjske pravice ter
je pripravna za vsako obrt. — Vpra-
šanja na posestnika št. 59 na Bledu
(Grad).

Ceno posteljno perje

zajamčeno novo in brez prahu, kilo si-
vega perja, puljenega K 140 in boljše
K 240; kilo polbelega perja, puljenega K 6-
kilo boljše belega perja puljenega K 6-
primo belega perja, kakor puh K 8-; kilo
veleprima napol puha, belega K 10-; kilo
napol maha, sivega K 52; kilo puha sivega
K 6- in K 8-; kilo puha sivega K 10-;
kilo prsnega puha K 12-.

Narejene postelje

iz gostonitega rdečega, višnjevega, rumenega
ali belega inleta (nankinga), pernica, velikost
170x116 cm z 2 zglavnicama, te dve 80x58
cm, zadosti napolnjeno, z novim, sivim,
očistnim, košatim in stanovitnim perjem
K 16-; napol maha K 20-; maha K 24-;
pern ca sama K 9-; 12-, 14-, 16-;
zglavnica K 8-; 3-60, 4-; razposila po
povzetju, zavojnica posebej, tvornica
posteljno perje 1594-2

Anton Polednak
Graz, Mariahilfstrasse 11 E.

Ugoden nakupostankov

40 metrov cefira, barhenta,
flanel, ovala itd. lepo razdeljenih v
kose od 1 do 8 metrov pošilja po
povzetju

za 18 kron
vrlo znana izvozna trgovina

V. J. Havliček a brata

v Podbrdoh.

Naročite tako!

Frigrorčilo 862 12

Vaše blagorodje!

Vašo cenjeno pošiljatev smo ob-
držali z največjo zadovoljnostjo, ho-
čemo ostati še nadalje Vaši odjemalci
in priporočati Vašo cenjeno firmo
svojim znancem. J. V.

Frydek, 14. januarja 1908.

Projekti in izvršitev pri domači
specialni tvrdki
(tehn. zved. mnenja ob poveritvi
gradbe zastonj).

Narodna knjigarna

Ljubljana, Jurčičev trg 3

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

Otročji voziček

na gumijevih kolesih se cene proda
na Tržaški cesti št. 13, L. nadstr.
v Ljubljani. 1983-2

Več šivilj

se sprejme v trajno delo na Pe-
ljanskem nasipu št. 14 pri Mariji
Kihar. 1968-2

Trgovski pomočnik

lične službe v kako večjo trgovino
kje na deželi.

Naslov pove upravištvo „Slov.
Naroda“. 1985-1

Dobre izurjen

pomočnik

v trgovino z mešanim blagom se
tako sprejme.

Ponudbe: Ferdo Sekovanič,
Bled. 1963-1

Lepo opremljena soba

s posebnim vhodom in dvema okno-
ma se išče v novi hiši s 15. junijem.
Ponudbe pod „S. N.“ na upravn.
„Slov. Naroda“. 1993-1

Išče se za 1. julij

kontoristinja

z lepo pisavo, večja slovenskega in
nemškega jezika.

Kje, pove upravištvo „Sloven-
skega Naroda“. 943

Velitrovina išče za občevarje s

strankami zmožnega

zastopnika

eventualno s stalno mesečno plačo
in provizijo. 1992-1

Natančne podatke o vzgoji in
dosedanjem pečanju na upr. „Sl. N.“.

Nova stavba

podobna mali vili z lepim vrtom pred
hišo, dvema njišema in z vsemi
priljubljenimi je na najlepšem pro-
storu v Ilirski Bistrici takoj na
prodaj. Cena K 5500 K. 1990-1

Več pove Fran Barblj, lastnik
hiše št. 131 v Ilirski Bistrici.

Kupim že rabljen pa dobro ohranjen

bencinov motor

od 1 do 4 konjskih sil in dobro ohranjen

bicikelj.

Ponudbe sprejema Jožef Koro-
šec, hotel Evropa na Bledu. 18293

J. Zamljen

čevljaraki mojster

v Ljubljani, Kongresni trg št. 13

se priporoča za vsa v svojo stroko
spadajoča dela. 20

Jzdeluje prave gorske in
telovadske čevlje.

368 21

Vsa

parketska dela

prevzema

ter tudi daje materijal

Josip Puh

Gradaške nlice št. 20

Ljubljana.

Cenol Solidaci

Št. 12681.

19988-1

Razglas.

Mestni magistrat naznanja, da je o. kr. deželna vlada v amisu § 51. obrtnega reda določila do preklica
mesto dosedaj veljavnega sledeči maksimalni cenik za prevozniki obrt v Ljubljani, ki je dne 23. aprila t. l. pravo-
močen postal.

Določila maksimalne tarife za izvoščke v mestni občini ljubljanski.

A. Voznine.		Enoprežni voz		Dvoprežni voz	
		voznina v vinarjih po		voznina v vinarjih po	
		dnevu	noči	dnevu	noči
I.	Vsaka turna vožnja	80	100	100	120
II.	Vožnje po času po mestnem pomeriju . a) za prvo četrt ure	70	80	90	130
	b) za vsako daljno četrt ure	50	60	60	90
	Vsaka začeta četrtina ure se šteje za polno, če tudi še ni potekla.				
III.	Posebne (posebno označene) vožnje: 1) Kolodvori: a) na južni kolodvor	100	130	130	180
	b) na državni kolodvor	110	140	160	200
	c) na dolenski kolodvor	120	150	160	200
	d) od južn. do drž. kolodvora	100	140	140	170
	e) od južn. do dolenskega kol.	120	150	160	200
	f) od dolenskega do drž.	140	160	160	200
	2) Pokopališča: a) k Sv. Krištofa	80	110	100	140
	b) k Sv. Križu	160	200	200	280
	3.) V gledališče, cirkus, javne koncerte, javne veselice in javne ples	100	120	120	150
	4) V okolico: a) na Spod. Rožnik, Strelišče, k Čončku	100	140	160	200
	b) v Zgornjo in Spodnjo Šiško, Vodmat, Novi Vodmat, Glince, Selo	120	170	160	220
	c) v Štepanjo vas, na Vič. Moste	160	220	220	310
	d) na Studenec (blasnica), Fužine, Hrušico, Rudnik	250	350	350	450
	e) v Kleče, Savlje, Stožice, Ježice, Tomačevo, Šmartno, Dravljje, Koseze, Lavrico, „Večno pot“	300	400	400	500
	Postavke, določene pod točko III veljajo tudi za vožnje v nasprotni smeri.				
IV.	Pogrebne vožnje: Od hiše do pokopališča in zopet nazaj s čakanjem vred	400	—	600	—

B. Splošne določbe.

I. Vožnje, ki v tarifi niso navedene.

Za vožnje v kraje, ki v tej tarifi niso navedene, se prepušča določitev voznine prostemu dogovoru.

2. Nočni čas.

Za nočni čas smatrati je od 1. oktobra do 31. marca čas od 7. zvečer do 7. ure zjutraj; od 1. aprila do 30. septembra pa čas od 9. ure zvečer do 6. ure zjutraj.

3. Prtljaga.

Za prtljago, katero vzame izvošček na kozel voza, plačati je pri vporabi enovprežnega voza 30 h, dvo-
vprežnega pa 40 h.

4. Čakalnine.

Pri „turnih“, pri „časovnih“ in pri „posebnih vožnjah“, (t. I., II. in III.) je voznika za eventualno čakanje
nagraditi po časovni tarifi (t. II.). Če se naroči voznika od postajališča ali od druge na dom, ni za čakanje do
10 minut pred nastopom vožnje plačati nikake pristojbine.

5. Če se naročeni voz ni rabil.

Če je bil voz na določeno uro naročen, mora voznik vsaj 10 minut preko dogovorjenega časa z vozom
čakati. Če se voz tekom teh deset minut odpove, je pod preje navedenim pogojem plačati vozniku enovprežnega
voza 70 h, vozniku dvovprežnega voza pa 90 h odškodnine.

6. Mitnine.

Morebitno mitninočima plačati gost.

7. Potniki.

Izvošček ni primoran, ne opravičen, sprejeti v 4 sedežni, enovprežni voz več kot 4 odrasle osebe. Dva
otroka od enega do deset let se smatrata enakima eni odrasli osebi, otroci pod enim letom pa se ne štejejo.

8. Obveznost prevažanja.

Izvošček je primoran goste sprejemati vsak čas in jih voziti v vsak zahtevan kraj, ki je v tarifi naveden.
Da je izvoz že oddan, je označeno to dokler je na stojišču na ta način, da se pritrdi ob svetilki tablico z napisom
„oddan“.

Ob začetku vsake vožnje po času mora izvošček gostu pokazati uro, odnosno naznaniti čas.

9. Plačilo voznine.

Voznino mora gost plačati takoj po končani vožnji. — Pri vožnjah v kraje, kjer je navadno velik naval
občinstva, kakor pri vožnjah v gledališče, koncerte, na ples, na kolodvore i. t. d. mora se pa voznino plačati predno
dospe gost na svoj cilj.

9. Napitnine.

Izvošček nima pravice zahtevati od gosta napitne ali katerikoli znesek za krmljenje živali.

II. Pritožbe.

Gost ima pravico, pritožiti se proti izvoščku na mestnem magistratu odnosno pri bližnjem stražniku.

12. Prestopki tarife.

Vsako prekoračenje predležeče vozne tarife, v kolikor ne spada pod sodnijsko oblast, kaznuje se po
obratno-policijskih določilih.

13. Izvod tarife.

Izvod tarife z opaskami mora izvošček imeti vedno v vozu na takem mestu, da ga gost takoj lahko najde.

Posebno se opozarja občinstvo na določila št. 12 in 13 splošnih določb, po katerih mora imeti izvošček
izvod tarife vedno v vozu na mestu, da ga gost takoj lahko najde in da ga mora na sahtevo izvošček vsakdar
pokazati potniku ter da je vsako prekoračenje tega tarifa kaznjivo.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 15. maja 1909.

Zupan:

Ivan Hribar l. r.

Sokolska uniforma

popolnoma nova, se proda po nizki
ceni. 1937-3

Izve se pri F. Nabjannu, firma
Kham, Miklošičeva cesta št. 10.

Nov klavir

: (planine) se po ceni proda.
Poišve se pri vratarju v hotelu
pri „Maliču“. 1892-3

S 1 junijem t. l. se sprejme
na hrano

več gospodov

ki imajo uradne ure do 2. popoldne.
Kje, pove upravištvo „Sloven-
skega Naroda“. 1948-2

Izjava.

Podpisani naznanjam, da to, kar
moja žena govori, ni resnica.

Anton Bernik. 1907-3

Proda se

dvoje skupnih hiš

z zemljiščem v Šmarju pri Ljub-
ljani. Ležita ob veliki cesti poleg
cerkve. V hiši se nahaja nad 50 let
prodajalna, dalje trafika in gostilna
ledenico. — Več pove Ivan Babšek
v Šmarju št. 19/20. 1935-3

Na Jesenicah na Gorenjskem
se takoj proda še skoro popolnoma

nova hiša

v najboljšem stanju, s 6 sobami, z
vsemi pritliklinami, večjim ali manjšim
vrtom itd. Hiša je pripravna tudi za
letovišče. — Dopisi na upravištvo
„Slov. Naroda“ pod šifro „Hiša na
Jesenicah“. 1724-8

Proda se iz proste roke lepo

posestvo z restavracijo

z velikim zasajenim senčnatim vrtom
in nanovo urejenim zidanim, pokritim
kegljiščem za letno in zimsko se-
zono. Posebno je pripravno za leto-
vičarje ali za vilo. V hiši je velika
klet, torej pripravno tudi za vinsko tr-
govino ali za kako drugo podobno obrt.
Kupci naj si ogledajo pri An-
dreju Kalanu, restavracija, Vincarje,
Škofja Loka. 1908-2

Na prodaj je lepo

posestvo

z lepimi poslopji obstoječimi iz tr-
govine, gostilne, žganjstoca in
trafike. Zraven se nahaja novo ke-
gljišče, pri hiši pa lep vrt z orator.
Celo posestvo se nahaja blizu pre-
mogokopa, železniške postaje in pošte
na Dolenskem. Proda se zaradi
družinskih razmer. 1989-1

Ponudbe se prosijo staviti na
upravn. „Sl. N.“ pod „I. L. 100“.

Še nekaj

598 45

vinskih sodov

iz hrastovega in kostanjevega lesa,
prav dobro vzdržanih in močnih v
obsegu 150, 600, 700, 800, 900, 1400,
1600, 1800 do 5000 odda po pri-
merni ceni trdka

M. Rosner in drug

veletrgovina sadja v Ljubljani
poleg Koslerjeve pivovarne.

Prva češka tvornica reklamnih trakov

S. Čamperlik,

Praga VIII.

Najcenejše vezanje in najkoristi-
nejša reklama. 4457 25

Ceneje nego močve.

F. JUST-MASCHKE

Ljubljana, Židovske ulice št. 3.

priporoča po najnižji ceni

elegantne klobuke

za dame in otroke

kakor tudi bluze, spodnja krila, predpasnike, pasove, zimsko perilo, itd.

Zunanja naročila točno in vestno.

Varst. znamka: Sidro.

Liminent. Capsici comp.

nadomestilo za 3528-39

Pain-Expeller s sidrom

priznana izborna, bolešine tolažeče in odvajalno mazilo ob prehlajenju itd.; po 80 h. K 1.40 in K 3- se dobiva v vseh lekarnah Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v skatijah s našo varstveno znamko „sidro“ potem je vsakdo prepričan da je dobi orig. izdalek

Dr. Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Ribičeva c. 5. nova.

Recept. Ižanje vsak dan.

Razpis.

Za zgradbo okrajnih cest Vrzenec-Sv. Jošt in Polhovgradec. Zalog v vrhniškem cestnem okraju na 77.500 K, odnosno 54.300 K proračunjena dela in dobave se bodo oddala potom

javne ponudbene obravnave

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedbo pavšalne vsote, naj se predložijo

do 24. majnika t. l. ob 12. opoldne

podpisane deželni odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, je poslati zapečateni z nadpisom: „Ponudba za prevzeto gradbo Vrzenec-Sv. Jošt in Polhov gradec-Zalog.“

Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim ukloni brezpogojno.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v popularnovarnih vrednostnih papirjih po kurzu ceni.

Deželni odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu ob navadnih uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 7. maja 1909.

1370-3

Ivan Jax in sin

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 17

priporočata svojo bogato zalogo

voznih koles.

alini stroji

za rodbino in obrt

šreplačni kurzi za voženje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

V kuhinji in hiši

čistimo les in kamen, najfinejše in najdebelejše tkanine, sploh vse, kar se sploh umiva in pere, najbolj pripravno s

Schichtmilom

1517-4

Znamka jelen.

Kopališče Kamnik na Kranjskem.

Sezija se začne 15. maja.

Preraznjen gorci svetovni kraj, milo subalpinski podnebje.

Za notranje, živčne bolezni, prebela, vsakemu primerjano uveljavljeno postopanje. Vodna zdraviljenja po sistemu Priessnitz, Winternitz, Knapp, Soltau, glikokohle in električne kopeli. Zdravljenje s radijem, pitja in kopanja zdraviljenja. Zdravljenje s vročim suhim zrakom. Masaža in elektroterapija. Kopalni bazin, sončnat zdravilni park, izvrstna osrednja restavracija. Dobra stanovanja v zdraviliškem domu in v vilah. Zmerne cene. Prospekt pošlji na: dr. Rudolf Waackenhofer, zdraviliški voditelj in zakupnik kopališča. 1614-5

Ženitna ponudba.

Mlad gospod, dobro situiran uradnik, se želi seznaniti z gospo v starosti do 25 let. Ožira se le na resne ponudbe s sliko in polnim imenom. Jamči se za strogo tajnost.

Ponudbe se naj blagovolijo poslati pod šifro „Majnik 1909“ Ljubljana, poste restante.

Modni salon

Častitim damam priporoča

: klobuke :

le najfinejšega okusa

Jda Škof - Vanek

:: Pod Trnčo. ::

Žalni klobuki vedno pripravljeni. Tako tudi venci s trakovi in razne cvetlice, doma izgotovljene.

Pristni kranjski lanenooljnati firnež

Oljate barve

v posodicah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Laki

pristni angleški za vozove, za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(hit) priznana in strokovno preizkušena najboljši.

Karbolinej

prve vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

219-87

domačega izdelka za zidarje in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

[Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike!

Naznanilo.

Pričetkom šolskega leta 1909-1910 je na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani oddati

več državnih ustanov

v mesečnih zneskih od 20-40 kron.

Izmed prosilcev, ki še niso učenci zavoda, se bodo v prvi vrsti upoštevali taki, ki se iskažejo z učenim ispričevalom svojega obrta in ki žele obiskovati zimske kurse za stavbne obrtnike ali pa zimske in poletne kurse za umetna rokodelstva.

Prosilci za te ustanove naj vložijo svoje nekolikovane prošnje najkasneje

do 15. junija t. l.

pri podpisnem ravnateljstvu. V prošnjah je navesti, kateri oddelek želi prosilec obiskovati, oziroma, kateri oddelek že obiskuje; prošnji je priložiti: 1. rojstni list; 2. domovinski list; 3. učno ali delavsko izpričevalo; 4. šolska izpričevala; 5. ubožni list.

Ustanove oddaja učiteljski zbor in sicer navadno za vso učno dobo.

Na prepozno dole prošnje se ne bodo oziralo.

V Ljubljani, 5. maja 1909.

Ravnateljstvo c. kr. umetno-obrtni strokovne šole.

Aljažev dom!

Gosp. dr. Alojzij Praunseis,

zobozdravnik v Ljubljani,

1720-3

ordinira

meseca maja v prid „Sloven. planin. društva“

in je odločil čisti dobiček kot prispevek za

„Aljažev dom.“

Št. 86.

1914-2

Razglas.

Za zgradbo mestov čez hudoornik Trebiže v Ratečah oziroma čez jezerski potok Schlankebrücke v Beli peči deželne ceste Podkoren-Bela peč v cestnem okraju Kranjska gora prvi na 1000 K, drugi na 4.400 K proračunjena dela in dobave se bodo oddala potom

javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z navedbo popusta ali doplačila na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 30. maja t. l. ob 12. opoldne

podpisane okrajnemu cestnemu odboru. Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, je doposlati zapečateni pod naslovom: „Ponudba za prevzeto novega mestu čez hudoornik Trebiže“ oziroma „čez jezerski potok „Schlankebrücke“ na deželni cesti Podkoren-Bela peč“.

Vsaki ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razen tega je tudi dodati še vadij 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v popularnovarnih vrednostnih papirjih po kurzu ceni.

Cestni odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati si ponudnika, ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v pisarni okr. cestnega odbora kranjskogorskega na Jesenicah.

Okrajni cestni odbor Kranjska gora.

Na Jesenicah, dne 9. maja 1909.

Na najvišji ukaz Njegov. c. in kr. apost. Veličanstva

XXXIX. državna loterija

za civilne dobrodelne namene totranske drž. polovice.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji zak. dovoljena, obsega

18.399 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 513.600 K.

Glavni do-
bitke znaša **200.000 K** v gotovini.

Srečkanje bo nepreklicno 17. junija 1909.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za drž. loterije na Dunaju III., Vorderer Zollamtestrasse 7, v loterijah, trafikah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Igralni načrti za odjemalce srečk zastoj. — Srečke se dostavljajo poštne prosto.

C. kr. loterijsko-dohodninsko ravnateljstvo.

Oddelek za državno loterijo.

Prostovoljna sodna dražba premičnih in nepremičnin.

Pri o. kr. okrajnem sodišču v Gornjem gradu so po prošnji lastnice Marije Meier v Radmirju prišv. Františka Kav. v Savinjski dolini napredaj po

prostovoljni javni dražbi

razne premičnine in sledeči nepremičnini, in sicer vl. št. 97 in 122 kat. obč. Radmirje, za katero se je ustanovila izključna cena v znesku 24000 K. Dotična zemljišča so se sodnijsko ocenila nad 30000 K.

Dražba se bo vrhila dne 26. maja t. l. ob 9. uri pri o. kr. okrajnem sodišču v Gornjem gradu.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo.

To posestvo je posebno pripravno za trgovce in gostilničarje ker se nahaja na razpotju treh okrajnih cest in se je že skozi 11 let trgovska in in gostilniška obrt z najboljšim uspehom izvrševala.

Posestvo obstoji iz lepe enonadstropne hiše s velikimi prostori za trgovino, gostilno, o. kr. poštni urad, 5 drugih stanovalnih sob, potrebne kleti z popolno trgovinsko in gostilniško opremo.

Poleg te hiše se nahaja veliko enonadstropno gošpodarsko poslopje s hlevi za konje, govedo, svinje in perutnino, ledenica, krogličnica, sadeninski vrt z zelenjakom, ki meri ar 17 68, travnik in njiva pa ar 81 34.

Varšino 2400 K v gotovini ali v pupil. vrednostnih papirjih je vložiti v roke sodišča, od dražbenega izkupila se plača na dan prejema znesek 10.000 kron, ostanek po dogovoru.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri sodniški odd. I. ali pa pri posestniku v Radmirju.

C. kr. okrajno sodišče Gornjem gradu odd. I.,
dne 26. aprila 1909.

Najlepša in najcenejša birmanska darila.

Kdor želi imeti
dobro uro, naj
zahteva znamko

„Union“

ker te ure so
najbolj trpežne
in natančne.

Ceniki zastoj in
poštne prosti.

Prodaja jih: 860-25

Fr. Čuden,
urar in trgovec
v Ljubljani

delničar in zastopnik
švicarskih tovarn
„Union“ v Bielu in
Ženevi.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvlaček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

7:03 zjutraj. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Podrožico), Celovec.

7:25 zjutraj. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9:26 dopoldne. Osební vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

11:40 dopoldne. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

3:22 popoldne. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3:28 popoldne. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Celovec.

6:23 zvečer. Osební vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

7:40 zvečer. Osební vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

0 ponoči. Osební vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak, (čez Podrožico), Prago, Draždane, Berlin.

5:42 zjutraj. Osební vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Gorica, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., (od 30. maja le ob nedeljah in praznikih na progi Ljubljana juž. žel.-Trbiž, od 1. julija na progi Ljubljana juž. žel. — Jesenice vsak dan).

Odhod iz Ljubljane (državne železnice):

7:28 zjutraj: Osební vlak v Kamnik.

2:05 popoldne: Osební vlak v Kamnik.

7:10 zvečer: Osební vlak v Kamnik.

10:50 ponoči: Osební vlak v Kamnik.
(Le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (južne železnice):

7:12 zjutraj: Osební vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Beljaka, juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta, Tržiča.

8:52 zjutraj: Osební vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11:23 dopoldne: Osební vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice, dr. žel., Jesenic, Tržiča.

2:58 popoldne: Osební vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

4:15 popoldne: Osební vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka, (čez Podrožico), Gorice, dr. žel., Trsta c. kr. dr. žel., Jesenic, Tržiča.

6:40 zvečer: Osební vlak iz Berlina, Draždan, Prage, Celovca, Beljaka, (čez Podrožico), Jesenic.

8:42 zvečer: Osební vlak iz Beljaka, juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka, (čez Podrožico), Trsta, c. kr. dr. žel., Gorice, dr. žel., Jesenic, Tržiča.

9:07 zvečer: Osební vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11:08 ponoči: Osební vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico), Trsta, c. kr. dr. žel., Gorice, dr. žel., Jesenic.

Prihod v Ljubljano (državne železnice):

6:46 zjutraj: Osební vlak iz Kamnika.

10:59 dopoldne: Osební vlak iz Kamnika.

6:10 zvečer: Osební vlak iz Kamnika.

9:55 zvečer: Osební vlak iz Kamnika.

(Le ob nedeljah in praznikih).
Časi prihoda in odhoda so navedeni v srednje evropskem času.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Avstrijska družba za izdelovanje orožja
STEYR.

Ilustrirani cenik 1909 zastoj in franko.

Waffenrad

pridobiva stalno nove prijatelje in pristaše med poznavalci.

Vporabni in luksuz-stroji za gospode in dame, kolesa za dirke, službena kolesa za vojaštvo in urade.

1835 7

Zastopnik: Jvan Jax in sin, Ljubljana, Dunajska cesta.

2 krojaška pomočnika

se sprejemata takoj v trajno delo, in sicer eden za vsako, drugi za mala dela. Plača od kosa 8 K in 2 K 60 h.

Josip Ahčin

1911-4

Vogove ulice št. 12, Ljubljana.

Prodaja so

400 hoj

debelih po 17 palcev prsne višočine.
Cena po dogovoru.

Kupi naj si blagovolijo ogledati les pri Josipu Tolbenu v Kamniku št. 40, pošta Preserje.

1925-3

NUISOL

tvrdke Bergmann & dr., Dečim na L. je in ostane najboljše vseh modernih barvil za lase in se dobiva za pobarvanje v svetlo, rjavo in črno steklenica po K 250 pri

O. Fettich-Frankheimu
v Ljubljani.

Perlini dan je sedaj zabava!

Persil

MODERNO SREDSTVO ZA PRANJE

Popolnoma neškodljivo. Ni klor!

Enkratno kuhanje — da bleščeče belo perilo!

Brez drgnjenja in krtačenja!

Brez perilnika!

Šrani delo, čas in denar!

Enkrat preizkušeno, vedno rabljeno

Edini izdelovalec na Avstro-Ogrskem:

Gottlieb Voith, Dunaj III 1.

V Ljubljani se dobiva po vseh zadevnih trgovinah. 490-19

Narodna knjigarna

v Ljubljani

na Jurčičevem trgu št. 3.

priporoča

kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir.

Rasete s pisemskim papirjem.

Trgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zaloga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izbor

vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, poročnikov, radirk, kamežnikov, tablic, gobic, črnila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice

pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst, od najpreprostejših do najfinejših.

Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Notesi in tintniki.

Lepo posestvo

1977-2

preje nemška šola v vojnem trgu na Gornjem Korodkem s prav lepim zraven ležečim vrtom se takoj preda Italijanu ali Slovencu. Sedaj se v hiši izvršuje trgovina s mešanim blagom. Prometa 130.000 K, 15 sob, 4 kuhinje, skladišča itd. Pripravno za vsako kupčijo ali obrt. Tudi za penzionat, otroški vrtec itd., ker je tamkaj mnogo Italijanov. Cena 35.000 K. Takoj plačati 15.000 K, najemnina znaša K 3200. Ponudbe pod „W. M. 2144“ na naslov Rudolf Messe, Dunaj I, Sallerstrasse 2.

BERITE!

1922-2

Kdor je prijatelj sebi in svoji rodbini, naj pristopi kakor član ali koristnik mednarodni pripomočni zadrugi

„BALKAN“ v Zagrebu,

ker je to edina zadruga, ki sprejema vse zdrave osebe brez zdravniškega pregledanja in to v starosti od 15 do 80 let proti povojnim pogodbam kakor katerokoli društvo.

Izplačuje v slučaju smrti rodbini člana in dotičnemu koristniku, ki je osebo vpisal, že čez 6 mesecev popolno posmrtnino s 100 K : 1000 K event. več tisoč kron brez vsakega odbitka, in brez razlike, ako je kolo, v katero je član vpisan, popolnoma ali ne. Vrh tega podeljuje svojim članom v slučaju potrebe po enoletnem članstvu znatne denarne podpore.

Glavni pogoji sprejema so: 1.) da je oseba, katera se vpiše, povsem zdrava. 2.) da takoj pri vpisu vplača odpadajočo vpisnino, članarino za tekoče leto in prvi smrtni slučaj — Vse daljne napotke daje ravnateljstvo

Telefon 3/2.

mednarodne pripomočne zadruge „Balkan“ v Zagrebu, Palmotičeva 17.

Sobnoslikarska in pleskarska tvrdka Speletič & Remžgar

Rimska cesta št. 16 v Ljubljani

se priporočata slavnemu občinstvu za vse v to stroko spadajoča dela v Ljubljani kakor na deželi.

Delo solidno! 1296 8 Cene primerne!

Preselitev.

Prometna pisarna B. Kamenška

je odslej naprej

v Ljubljani, v Sodnijskih ulicah št. 4.

Prodaja iz konkurza.

V konkurzno maso zapuščine po Ivanu Primožiču iz Kranjske gore spadajoča trgovinska zaloga v inventarni vrednosti 12 602 K 37 vin. in v fakturni vrednosti po 13 686 K 49 vin. obstoječa iz:

manufakturnega, galanterijskega in špecerijskega blaga

se prodaja najboljšemu ponudniku potom ponudbe en bloc.

Dotične ponudbe naj se izročijo oskrbniku konkurzne mase Janku Hudoverniku, o. kr. notarju v Kranjski gori, najpozneje

do 26. maja 1909, dopoldne ob 10¹/₂ uri.

Vsak ponudnik mora še pred izročitvijo ponudbe položiti tudi vadij 10 % inventurne vrednosti, to je 1260 K 36 v.

Ponudbe se odpro 26. maja 1909 dopoldne ob 11. v o. kr. notarski pisarni v Kranjski gori.

Ponudnik, čigar ponudba se sprejme, mora celo skupilo odračunati vadij takoj v roke oskrbnika konkurzne mase izplačati in blago prevzeti tekom dveh dni in prostore, kjer je blago spravljeno izprazniti.

Za popolnost zaloge, kakor tudi inventurnega zapisnika in za kakovost blaga ne prevzame konkurzna masa nobene odgovornosti.

Zaloga se na vsakokratno zahtevanje pokaže po oskrbniku konkurzne mase. — Inventurni zapisnik je na vpogled pri o. kr. okrajnem sodišču v Kranjski gori.

Janko Hudovernik, o. kr. notar
kct oskrbnik konkurzne mase.

1966-2

Novo slovensko podjetje.

P. n. trgovcem in cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem otvoril novo obrt, in sicer:

„Prvo in edino jugoslovansko izdelovanje zavrtnic“.

Izdelujem in imam v zalogi najmodernejše zavrtnice vseh kakovosti, izdelujem pa tudi po naročilu po izbihi načine in blaga.

Ker se mi je posrečilo za vodstvo novega podjetja pridobiti najboljše strokovne moči z Dunaja, mi je omogočeno v vsakem oziru postreči z dobrimi in solidnim izdelkom

1908-4

po konkurenčnih cenah.

Nadejam se, da bodo p. n. slovenski trgovci in slovensko občinstvo podprli novo industrijsko podjetje, se priporoča za obila naročila

„Prvo in edino jugoslovansko izdelovanje zavrtnic“

T. Mlekuž, Ljubljana, Privoz št. 3.

Nova slovenska trgovina **Lenasi & Gerkman, Ljubljana** Nova slovenska trgovina

priporoča za pomlad in poletje vsakovrstno sukneno, volneno in platneno blago.

Solidne cene in točna postrežba. Solidne cene in točna postrežba.

97 21

Slovenska tvrdka čevljev

domačega in tvorniškega izdelka

MATEJ OBLAK

čevljarski mojster

Kongresni trg šte. 6 v Ljubljani

se slavnemu občinstvu priporoča.

po meri naročena dela se najsolidneje izvršujejo
v lastni delavnici.

347-20

Veliko zalogo gramofonov in plošč

tudi s slovenskimi komad
plošče
od
K 1-80
naprej
pri-
poroča

FR. P. ZAJEC, urar

341 Ljubljana, Stari trg 26. 19

H. Volk

v Šoštanju, Štajersko

Kemična pralnica

urejena z najnovejšimi stroji na par
in elektriko se priporoča za snazanje
1032 vsakovrstnih oblik itd. 11

Sprejemalnica za Ljubljano pri

I. Magdiču

krojaču, Miklošičeva cesta št. 10.

Svoji k svojim! Narodna tvrdka!

Milko Krapeš

urar in trgovec

Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3.

Ustanovljeno leta 1852.

Pripravna

birmanska darila!

Cen. občinstvu priporočam svojo
bogato zalogo 1954-2

stenskih in žepnih ur,
uhanov, prstanov in veriž.

Osobito sedaj ob priliki birne, na-
menil sem se prodajati dobro blago po
izredno nizki ceni.

Popravila točno in ceno!

Za vsako prodano ali po-

pravljen uro jamčim 1 leto.

Cenike brezplačno in poštino pristo.

Na debelo in drobno po nizkih
cenah priporočam svojo bogato
založeno

trgovino

z galanterijskim in vseh
vrst kramarskim blagom
in pletenlami. 21

Devocionalije

in vse vrste blago za božja pta.

Tvorniška zaloga krun. glavnikov.

Anton Skof

Ernest Jovanikarjev naslednik

Dunaska c., v hiši gostilne št. 6

Tople in lažne kopeli kopališče Stubica na Hrvaškem.

Postaja Zabok in postajališče Zagorjanske železnice Kopališče Stubica.
Sezija od 1. maja do 30. oktobra.

Topli vrelci 53° C toplote in lažne kopeli so pripravne posebno za zdravljenje protina, revmatizma, ischias, dalje ženskih bolezni, kroničnih katarjev, eksudatov, živčnih bolezni, kožnih bolezni, prebodelosti. Najboljša poraba vrelskega mahovja, enakega onemu v Fran- covih varih. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Prekrasen gozdni park, najlepša okolica. Najcenejša brezkonkurenčna prav dobra prehrana in stanovanje.

RADIOAKTIVITA.
Soba od K 1- naprej. Pojasnila in prospekte daje kopališna uprava kopališča Stubica na Hrvaškem. Pošta Zabok. Brzojavna postaja Stubica. Postaja za interurbani telefon. 1510-9

Zelo važno za trgovce:

Kupujte le pri domačih slovenskih tvrdkah!

Cenjenim trgovcem v mestu in na deželi naznanjam, da sem poleg svoje
detajlne trgovine uvedel veliko dobro sortirano zalogo na debelo, in sicer
vse vrste papirnatih izdelkov, uradniške in šolske potrebščine, posebno
pa sem se založil z

galanterijskim in norimberškim blagom
ter drobnino. 3726-32

Največja zaloga mašnih in trgovskih knjig.

Priporočam tudi posebno veliko zalogo reklamnih koledarjev za
leto 1910, opozarjam vsakega trgovca, da predno si jih naroči, naj si ogleda
mojo krasno kolekcijo, ki jo pošljem franco na ogled

Ker mi je vsled ugodnih sklepov večjih množin blaga z največjimi
tvornicami mogoče vsakemu postreči z nizko ceno, se priporočam za
cenjena naročila

FR. IGLIČ, Ljubljana, Mestni trg 11.

Na drobno in debelo:

Največji eksport in izdelovanje vseh vrst razglednic.

Stavbno in umetno kamnoseštvo s strojnim obratom

Feliks Toman

Ljubljana Resljeva cesta
šte. 30.

Največja zaloga

nagrobni spomenikov

od marmorja, črnega granita in labra-
dorja. 1795-3

Izvršuje rakve od betona,
okvirje za gomile in vsakovrstne
zdelke od umetnega kamnja,

stopnice in dr. stavbna dela.
Različne plošče za pohištvo.

Tlak od granita in hodnik od
porfirja.

Najsolidnejša izvršitev, nizke cene.

Načrti in proračuni brezplačno.

Krasna birmanska darila

priporoča
po jako
znižanih cenah

H. Suttner

Ljubljana, Glavni trg
nasproti rotovža.

Cenik
na razpolago.

1912-3

Prvi slovenski POGREBNI ZAVOD

se priporoča slavnemu občinstvu

1067 23

za ureditev pogrebnih sprevodov v Ljubljani in na deželi po jako nizki ceni.

Naročila se sprejemajo pri

FRANC VIDALIJU

Prešernove ulice, Ljubljana.

:-: JOSIP TURK :-:

lastnik prvega slovenskega

:-: pogrebnega zavoda. :-:

Köhlerjeva cementna strešna opeka z zarezo

V veliki zalogi je ima edini izdelovatelj za slovensko **Jvan Jelačin na Glincah pri Ljubljani.**

Ravnotam se dobi tudi navadna cementna opeka brez zareze v najboljši kakovosti. — Vprašanja je nasloviti na: **Jvan Jelačin v Ljubljani.** 1653—8

Ustanovljena
leta 1854.

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon
št. 216.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izberne

G. AUER^{jevih} dedičev

marčno pivo

Ljubljana Wolfve ulice št. 12 Ljubljana

v sodcih in steklenicah.

Podjetje betonskih stavb 4518 24

Bratje Seravalli & Pontello

Slomškove ulice 19 Ljubljana Slomškove ulice 19

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevi, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tikanje teras, vodomotov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in stropne. — Zaloga kameninastega blaga in šamotne opeke. Vsa dela so solidno in strokovnjsko izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopnik svodov patent „Thru“.

Pozor!

Priporočam pred. duhovščini in slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih

Pozor!

nagrobni spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzamem in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbinska dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako niski ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire. Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.

Z veselo spoštovanjem

IGNACIJ ČAMERNIK, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulice št. 26.

Otvoritev slov. optičnega zavoda.

Usojam si slav. občinstvu vljudo naznanjati, da sem otvoril v Šelenburgovih ulicah št. 1

optični zavod

kjer bodem imel v veliki izbiri razna očala, štípalce, daljnogleda in sploh vse predmete te stroke. Kot edini izprašani slovenski optik v Ljubljani, mi bode mogoče ustrezati slavnemu občinstvu z vsemi potrebnimi očali

po zdravniških predpisih.

Priporočam se najtopleje za mnogobrojna naročila z vsem spoštovanjem

Dragotin Jurman
izprašan optik.

1864—3

Odda se takoj zelo prostorno in suho

skladišče

v Spodnji Šiški št. 62. 1895 3

Ant. Bajec

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se 356-21 nahaja njegova

vrtnarija

na Karlovski cesti št. 2, cvetlični salon pa pod Trančo.

Izdelovanje šopkov, vencev l. t. d. Okusno delo in zmerno cene.

Velika zaloga suhih vencev.

::: Znanja naročila točno. :::

Svoji k svojim!

351 20 Krasna

birmanska darila.

Velika zaloga vsakovrstnih ur, verižic, prstanov, uhanov, obeskov itd.

Najnižje cene. Samo solidno blago.

Lastna delavnica za popravila in nova dela.

Šud. Černe

juvelir, trgovec z urami ter zapriseženi sodnijski cenilec. Ljubljana, Wolfve ulice 3.

Atelije „Viktor“

fotografični umetni zavod

Beethovenove ulice št. 7.

Za pomladansko in letno sezono
velikanska zaloga 1157 21

narejenih oblek

In modernega blaga za naročila po meri.

Priznana fina postrežba. Stalne, najnižje cene.

A. KUNC

Dvorski trg št. 3. Dvorski trg št. 3.
Podružnica: Novo mesto, Dolenjsko.

Stroje za košnjo, mlatilnice, slamoreznice, vrtila, travniške brane in pluge

najboljše vrste in po najnižjih cenah

priporoča dobro znana veletrgovina z železnino

Fr. Stupica, Ljubljana

(zraven „Figabirta“)

Velika zaloga železniških šin, portland in roman cementa, vodovodnih cevij i. dr. 1449-7

Zrgovina s
špecerijskim blagom.

Zrgovina z moko
in deželnimi pridelki.

LJUBLJANA

A. ŠARABON

LJUBLJANA

priporoča svoje noveurejeno

glavno zalogo rudninske vode.

Točna in solidna postrežba.

1630—3

Velika pražarna za
kavo, mlin za dišave
z električnim obratom.

Na drobno in debelo.

Ceniki na razpolago.

Zaloga
vsakovrstnih semen.